

ZO ŽIVOTA DIECÉZY	4 – 17
Dušan Václav: Naši novokňazi	10 – 11
Dušan Václav: Dekáda snahy spájať	13 – 17
Peter Dubec: Naša katedrála (9. časť)	18 – 19
NEZABUDNUTÉ SVETLO	
Beáta Pekná: Spomienka na Alexandra Klabníka	21
DUCHOVNÁ OBNOVA	
Federico Lombardi: Dať život	22
ROZHOVOR	
Zdeno Pupík: Vancouver mu prirástol k srdcu	23 – 25
SELFIE SO ŽILINSKOU DIECÉZOU	
Ján Hrkút: Selfie s Lukášom Mazanom	26 – 27
CIRKEV VO SVETE	
Pápežská nadácia ACN: Ďakujem Bohu za slobodu	28 – 29
ROZHOVOR	
Gabriela Kvasnicová: Jakub Václavek bol v červenej zóne v Paríži	30 – 31
CIRKEV A SPOLOČNOSŤ	
Dušan Václav: Ako uzdraviť chorý svet?	32 – 33
DVAJA Z JEDNÉHO PÁRU	
Beáta Jarošová: Najprv Božie kráľovstvo...	36 – 38
RELAX	39 – 42

ROČNÍK: 9. / ČÍSLO: 6 / VYŠLO: : 5. 6. 2020

UZÁVIERKA PODKLADOV JÚLOVÉHO ČÍSLA: 16. 6. 2020

VYCHÁDZA: mesačne

Zaregistrované na Ministerstve kultúry SR • EV 4517/12, ISSN 1338-6492

VYDÁVA: Inštitút Communio,

Jána Kalinčiaka 1, 010 01 Žilina, Slovensko

IČO: 45733635, www.icommunio.sk

ADRESA REDAKCIE: Jána Kalinčiaka 1, P.O.Box B-46, 010 01 Žilina, Slovensko

EMAIL: nasadieceza@gmail.com, **TEL.:** 041/5658434

WEB: nasadieceza.sk

IBAN: SK88 1100 0000 0029 2684 3940

ŠÉFREDAKTOR: Zdeno Pupík

ODBORNÁ A DUCHOVNÁ SPOLUPRÁCA: Peter Holbička

VEDÚCI VYDANIA: Miroslav Leitner

REDAKCIA: Beáta Jarošová, Dušan Václav, Gabriela Kvasnicová

GRAFICKÁ ÚPRAVA: Jana Kollárová

SOCIÁLNE SIETE: Alojz Mičieta, Juraj Malobický

TLAČ: P+M, Budovateľská 1672/16, Turany

FOTO NA TITULNEJ STRANE: Lukas Pastorek Photography

INZERCIA: nasadieceza@gmail.com

IMPRIMATUR: Tomáš Galis, žilinský biskup, 27. 1. 2012, prot. č. 404/2012.

Akékoľvek kopírovanie publikácie, prípadne jej častí, je možné len po predchádzajúcom písomnom súhlase vydavateľa. Za obsah inzercie zodpovedá objednávateľ.

VÝROBNÉ NÁKLADY: 1 €

EDITORIÁL

SME STÁLE V DEFENZÍVE?

ZDENO PUPÍK

Nemecký vatikanista Andreas Englisch vo svojej knihe „Keď hovorí Boh, proroktva a katolícka Cirkev“ opisuje svoje skúsenosti s pápežmi od roku 1995. Ako novinár ich sprevádzal na apoštolských cestách a videl zblízka, ako sa tvorili dejiny. V spomínanej knihe, okrem iného, krátko popisuje stretnutie sv. Jána Pavla II. s francúzskym prezidentom Jacquesom Chiracom na letisku pri Lurdoch v roku 2004. Englisch nakoniec konštatuje: „Chirac sa nazdával, že Boh nie je dosť významný na to, aby ho spomenuli v preambule“ (ústavy Európskej únie). Nebudeme vyplakávať, ako sú všetci proti nám a nikto nám nerozumie. Zápasíme za Božie veci – nie za seba, za svoje teplé miesta na úradoch, ale za to, aby bol Boh oslávený uprostred nášho sveta, v ktorom žijeme spolu s inými. Zápasíme za Božie veci, ale aj za človeka, za jeho dobro, časné aj večné, za jeho spásu, aj keď on to tak vôbec nevníma – napríklad v otázke zákazu nedeľného predaja alebo interrupcií. Viacerí sa nazdávajú, že im berieme slobodu, ale je to ich vlastný koncept (predstava) slobody, nie Boží dar rozvoja a ľudskej dôstojnosti.

Toto všetko musia mať na pamäti kresťania, ktorí vystupujú na verejnosti v spoločenských otázkach z pozície tvorcov zákonov a my všetci, ktorým záleží na tom, aby táto krajina smerovala po ceste spoločného dobra k Najvyššiemu Dobru – k Bohu.

Toto by sme mali mať na pamäti my všetci ako spotrebitelia a konzumenti – či nás koronakríza čosi naučila a k akému normálu sa chceme vrátiť.

Toto všetko by mali mať na pamäti naši novokňazi, ktorí vstupujú do Božej vinice. Kedysi boli obviňovaní komunistami z toho, že sú tmári a vatikánski špióni. Dnes to môžeme počuť opäť – že sú nepriatelia pokroku, že sme zabudli, aký je letopočet.

Ako sa bránil Ježiš pred Pilátom? „Ak som zle povedal, dokáž, čo bolo zlé, ale ak dobre, prečo ma biješ“ (Jn 18, 23)? To nie je prejav uplakanosti, ale bázeň pred Bohom a spravodlivosti voči všetkým, aj voči názorovým oponentom.

Boh je dosť významný na to, aby sa stal nielen súkromným rozptýlením a psychologickým uspokojením. Boh je dosť významný na to, aby sme podľa neho usporiadali životy našich rodín, aj celej krajiny. To je rešpekt pred niekým, kto vysoko presahuje naše horizonty myslenia.

Sila a radosť z viery

V májovom čísle časopisu Naša Žilinská diecéza ma veľmi zaujal článok Farnosť v čase koronakrízy. Chcela by som sa s čitateľmi podeliť so svedectvom, ako sme toto obdobie prežívali vo Farnosti Strečno.

TEXT ANNA MELIŠOVÁ, FOTO MIRIAM LODUHOVÁ

Po počiatocnom šoku, že nemáme možnosť chodiť na sv. omše do kostola, sa pred nami začali otvárať nové ponuky zo strany nášho pána farára, Michala Kebluška. Na internetovej stránke farnosti Strečno nám každú nedeľu uverejňoval svoje príhovory. V nich nás povzbudzoval, že v jeho modlitbách myslí denne na nás, na našu farnosť, ale i na náš národ, ba i celý svet. Rovnako prosí i nás, aby sme sa na tieto úmysly

denne modlili, pretože modlitba je kyslík, ktorý nám pomáha ľahšie dýchať aj v ťažších chvíľach života. A keďže farnosť je rodina, ponúkol nám i možnosť, aby sme doma boli každý deň duchovne spojení v modlitbe v čase od 17.30 h do 18.00 h, čo sme s láskou prijali. Nedeľu čo nedeľu nám vo svojich príhovoroch pripomínal, že aj keď v chráme zatiaľ Božie slovo nemôžeme počúvať, aby sme s väčšou vážnosťou a horlivosťou vo svojich

domácnostiach brali do rúk Sväté písmo. Na začiatku apríla nás všetkých príjemne prekvapil oznam, že v spolupráci s obcou Strečno budú vysielané sv. omše z nášho kostola prostredníctvom káblovej televízie, ako i cez facebook. A tak od Zeleného štvrtka veriaci s neskrývanou radosťou a vďačnosťou sledovali každý prenos omší a obradov vo veľkom počte. Nedeľná svätá omša 19. apríla mala až 3400 pozretí! Prenosy nesledovali len veriaci z našej obce, ale aj tí z okolitých farností a tiež množstvo ľudí z farností, kde pán farár pôsobil. Povzbudením pre nás bolo i čítanie komentárov od veriacich, v ktorých dominovala radosť a vďačnosť za možnosť duchovného prežívania týchto sv. omší.

PRENOSY POKRAČUJÚ

Sme vďační Pánu Bohu, že od 6. mája máme na Slovensku ďalšiu fázu uvoľnenia karanténnych opatrení. Od tej chvíle naši veriaci s veľkým nadšením opäť prichádzajú do kostola, v ktorom už mohli prežívať aj hodové sv. omše k úcte svätej Žofie, patrónky nášho kostola. Napriek tomu, a najmä kvôli tým, čo nemôžu prichádzať do Božieho chrámu, prenos nedeľnej sv. omše formou káblovej televízie a na facebooku je naďalej k dispozícii. Sme vďační nášmu pánovi farárovi a ochotným ľuďom za všetky úsilia a obety, vďaka ktorým cítime, koľko sily a radosťi aj v ťažších chvíľach prináša človeku život viery. 🙏

PO ZMIERNENÍ PROTIEPIDEMIOLOGICKÝCH OPATRENÍ SA VEREJNÉ SV. OMŠE KONALI V MÁJI NA RÔZNYCH MIESTACH NAŠEJ DIECÉZY NIELEN V KOSTOLOCH, ALE AJ VONKU. NAŠE ZÁBERY SÚ Z ČADCE (VLAVO) A SUČIAN. FOTO: ARCHÍV FARNOSTI ČADCA A FRANTIŠEK GALIS

POZVÁNKA DO EXPOZÍCIE IKONY

V Expozícii IKONY bude v júni vystavená ikona Svätý Ján Krstiteľ so scénami zo života.

Pozývame vás na dve prednášky:

utorok 16. júna o 16.30 h: Ikona mesiaca – Svätý Ján Krstiteľ so scénami zo života (sr. Monika Golianová, FMA)

utorok 30. júna o 16.30 h: Osobná skúsenosť s čudotvornými ikonami (Mgr. Róbert Krolák, gréckokatolícky kňaz).

Či bude nutné svoj záujem nahlásiť vopred z dôvodu obmedzeného počtu účastníkov, to závisí od nastávajúcích opatrení súvisiacich s pandémiou Covid-19. Tentoraz budú nové prednášky dostupné aj online, pozrieť si ich preto budete môcť z pohodlia vášho domova.

Od 6. mája je už možné navštíviť Expozíciu IKONY. Z dôvodu zvýšenej ochrany zdravia si rezervujte vami zvolený čas na tel. č. +421 905 275 948 alebo nás kontaktujte mailom ikony@hour.sk. Podobným spôsobom si môžete rezervovať návštevu našej knižnice s možnosťou prezenčných výpožičiek.

Do 15. júna máte jedinečnú šancu pozrieť si v galérii viac ikon ako doteraz. Tiež si môžete v tomto období vypočuť nový IKONICKÝ podcast. Tajomné zákutia jednotlivých výjavov odhalí univerzitný profesor

a byzantológ Jozef Matula. Nový podcast uverejňujeme pravidelne, každý týždeň vo štvrtok večer. Vypočuť si ho môžete cez SoundCloud, Spotify alebo Apple Podcast. Čoskoro bude dostupný aj na našej webovej stránke. 🎧

VĎAKA za tridsať rokov kňazstva

V stredu 17. júna si pripomenieme vzácnu udalosť 30. výročia kňazskej vysviacky nášho pána dekana Jozefa Bagina a pri tejto príležitosti mu chceme odovzdať pár slov.

Ľudský osud ide krokom, ktorý nikto nevidí. Len náš Najvyšší. Ten Váš osud sa pred dvoma rokmi spojil s nami. Iste vo Vás dodnes rezonujú spomienky na príchod do našej farnosti a len Vy viete, aké skutočné pocity ste vtedy prežívali. Vykročili ste medzi nás plný nádeje, očakávania, možno i obavy z neznáameho, ale aj plný odhodlania a sily. My sme vo Vás spoznali človeka, ktorý dokázal svoj ľudský i duchovný potenciál rozvinúť do maxima. Skutočne sa vo Vás potvrdili slová – kňaz je ako druhý Ježiš Kristus.

BYŤ FARSKOU RODINOU

Prišli ste ako prvý kňaz do našej novovzniknutej farnosti Rudinská. Hovorí sa, že na to, čo je prvé, sa nikdy nezabúda. Preto chceme my, farníci z Rudinskej, byť pre Vás farskou rodinou, a vytvoriť Vám príjemné prostredie a dobré podmienky pre Váš aj náš začiatok písania histórie našej novej farnosti. Aj keď je Vaše pôsobenie v našej novej farnosti ešte krátke, o pár dní to budú dva roky, je za Vami vidieť a hlavne cítiť kus obetavej námahy. Dostali sme vynikajúceho kazateľa, milosrdného spovedníka, láskavého a trpezlivého učiteľa i blízkeho človeka naplneného nielen neustálym entuziazmom, ale predovšetkým hlbokou vierou v jediného Boha a láskou ku Kristovi a jeho Matke Panně Márii. Funkcia farára farnosti Vám nebola zoslaná náhodne. Úplne napĺňate význam slov zo žalmu: „Hľa, prichádzam, Pane, chcem plniť tvoju vôľu.“ Vo Vašich kázňach nám premyslene a zrozumiteľne odkrývate tajomstvá Svätého písma, ktoré sme už mnohokrát počuli, a predsa skrže Vás akoby sme otvárali nové dvere k poznaniu Boha. Vaše silné a hlboké myšlienky nás neraz zasiahnu priamo v srdciach. Ste pre nás skutočným pastierom našich duší.

NECH VÁS PÁN BOH ODMENÍ

Dôstojný pán dekan, prijmite od nás veľké ďakujeme za všetko, za Vaše každodenné úsilie a mnohoraké aktivity, pri ktorých uvažujeme, že Vám náš nebeský Otec nais- to doprial ten „30-hodinový deň“ tak, ako o ňom často hovorievate – 30 hodín na prácu, modlitbu, lásku. Každý z nás sa s vďakou pozerá na všetky Vaše obetavé diela, či už duchovné – nádherné adorácie, letiaci ruženec, roráty, živý betlehem, vznešené požehnanie našej obce s Oltárnou sviatosťou a taktiež aj fyzické – výstavba pastoračného centra, plynofikácia farských budov, ktoré ako pečať zostávajú nielen zhmotnené v našej obci, ale predovšetkým vtlačené hlboko v našich srdciach. Každá Vaša aktivita, každá Vaša kázeň, každá prosba a modlitba zanecháva v nás nezmazateľnú stopu, lebo vyviera z Vašej úprimnej túžby prinášať nám Krista v slovách i v skutkoch. A to je hodné nasledovania – za Vašu neoceniteľnú a zodpovednú prácu s nami, Vašou farskou rodinou, na ktorej Vám veľmi záleží a ktorá si Vás vysoko ctí. Želáme si, aby ste sa u nás cítili ako doma. V našich modlitbách prosíme, nech Vás Pán Boh odmení za dobro, ktoré konáte a dá Vám mnoho síl, vytrvalosti v pastoračnej činnosti, pevné zdravie a veľa lásky. Zverujeme Vás pod ochranu patrónke nášho Farského chrámu Panne Márii Fatimskej, lebo ako nám hovoríte spolu s Jánom Pavlom Veľkým: „Mária je cesta, ktorá vedie ku Kristovi.“ Náš príspevok ukončíme slovami od Marca Aurelia: „S udalosťami, s ktorými ťa osud spojil, sa snaž zmieriť a ľudí, s ktorými ťa život zblížil, úprimne miluj.“ 🙏

S ÚCTOU A VĎAKOU VAŠI FARNÍCI Z RUDINSKEJ

ĎAKUJEME, PÁN DEKAN JOZEF BAGIN

Na niektorých ľudí sa zabudnúť nedá, aj Vy, pán dekan, patríte medzi nich. Pri spomienke na Vás sa nám vynorí úsmev na tvári a v srdci máme pocit vďačnosti.

Drahý pán dekan, v týchto dňoch si pripomínate tridsať rokov, odkedy ste svoj život zasvätili Pánovi a slúžili prvú sv. omšu. Dostali sme milosť spoznať Vás a pre- svedčiť sa, že kňazstvo žijete naplno, s radosťou, elá- nom. Viackrát od Vás zažívame naštartovanie pre hlbší a vernejší život s Pánom.

Posielame za to veľké „ĎAKUJEM“ do neba.

Ďakujeme Vám, pán dekan, aj za duchovné sprevádza- nie, vedenie, za vytváranie Božej rodiny, pekných vzťahov, za vysluhovanie sviatostí, za krásne fatimské slávnosti, pomocou ktorých sme sa viac zblížili s Pan- nou Máriou a za Vašu obetavú kňazskú službu.

Ďakujeme aj za vytvorenie virtuálnej rodiny v čase pan- démie, keď sme sa mohli spolu s Vami modliť, aby sme aj túto skúšku prežili v pokoji a v nádeji.

Sv. Ján Pavol II. a Benedikt XVI. vyzývali kňazov ako naliehavú požiadavku samého Krista:

„Ostaňte v mojej láske! ... Vy ste moji priatelia...“ (Jn 15, 9.14)

Drahý pán dekan, zo srdca Vám želáme, aby ste ostá- vali hlboko v Božej láske, boli Ježišovým najlepším priateľom, aby ste potom aj nás cez Máriu mohli viesť k takémuto vzťahu, k plnosti života s Ním.

SKUPINA MODLITBY MATIEK Z VIŠŇOVÉHO

TEXT NŽD PODĽA SALEZIANI.SK

ZA DONOM JOZEFOM IŽOLDOM, SDB

Don Jozef Ižold, SDB, provinciál saleziánov, odišiel do domu svojho Otca, v stredu 20. mája v predvečer slávnosti

Nanebovstúpenia Pána vo veku 56 rokov, po 29 rokoch rehoľného života a po 19 rokoch kňazskej služby.

Narodil sa 30. januára 1964 v Rybníku nad Hronom. V čase totality sa mu nepodarilo ani na štvrtýkrát dostať do kňazského seminára.

Po nežnej revolúcii nastúpil do novootvoreného saleziánskeho noviciátu v Poprade, kde ako 27-ročný zložil svoje prvé rehoľné sľuby. Po nich odišiel na štúdium filozofie do Talianska. Dvojiročnú salezián- sku pedagogickú prax absolvoval v Žiline, prerušil ju v roku 1994, keď licenciát z filozofie študoval na Pápežskej saleziánskej univerzite v Ríme. V rokoch 1996 až 1997 opäť pôsobil medzi bratmi ponovicmi

v Žiline a zároveň vyučoval na Gymnázium sv. Františka z Assisi. Štúdium teológie absolvoval v Turí- ne v roku 1997 a diakonskú vysviac- ku mal 10. júna 2000 v tamojšej bazilike Márie Pomocnice. Potom sa opäť vrátil do Žiliny, kde pôsobil medzi ponovicmi ako člen formač- ného tímu. V Žiline bol i vysvätený za kňaza 20. januára 2001. Po kňaz- skej vysviacke pokračoval v službe vo formačnom tíme mladých sa- leziánov v Žiline a zároveň pasto- račne vypomáhal v novej farnosti na sídlisku Solinky. V júni 2008 bol vymenovaný za ponoviciálneho vi- kára a od 2. júna 2014 prevzal služ- bu vedenia saleziánskej provincie ako prvý ponovembrový provinciál slovenských saleziánov. 🙏

HISTORICKÝ AREÁL OPÄŤ KRAJŠÍ

Opevnený areál Farského kostola sv. Štefana – Kráľa na Dolných Rudinách v Žiline patriaci farnosti Žilina – Závodie obsahuje tri sakrálne objekty: farský kostol, renesančnú kaplnku a archeologicky doloženú pohrebnú Kaplnku Božieho Tela. Historické objekty naďalej slúžia veriacim, avšak vyžadujú si osobitnú starostlivosť.

TEXT DUŠAN VÁCLAV, FOTO ALOJZ MIČIETA

Farský kostol je najstaršou stavbou na území mesta Žilina a pochádza z 13. storočia. Renesančná kaplnka situovaná juhovýchodne od kostola je datovaná do druhej polovice 16. storočia. Je pozdĺžneho tvaru, z troch strán otvorená, z východnej strany uzavretá trojbokým uzáverom a okrúhlym oknom. Zaujímavé na nej je aj to, že má polnú kazateľnicu a obsahuje oltár, čím sa vlastne stáva zaujímavým typom a ukážkou renesančnej architektúry malého otvoreného sakrálneho objektu. Kaplnka prešla počas uplynulých rokov trikrát obnovou: prvá v roku 1973, druhá v rokoch 1995 až 1996, no pod jej stav sa naďalej podpisovala vlhkosť, preto bolo treba rekonštruovať opäť. Ostatné práce sa udiali v dvoch etapách. V prvej etape to bola rekonštrukcia strechy, ktorá je z ručne štiepaného šindla a vykonaná bola v roku 2017 a v roku 2018 až 2020 obnovili jej omietkové povrchy v interiéri aj exteriéri. Práce realizoval mladý reštaurátor Peter Záhora z Považskej Bystrice. Rekonštrukcia bola hradená z grantového

projektu Ministerstva kultúry SR. Obnovme si svoj dom a spoluúčastou sa podieľala aj farnosť Žilina – Závodie, ktorej objekt patrí.

NOVÁ DISPOZÍCIA ORGANU

O súčasnom využití kaplnky nám viac povedal farár Štefan Fábry: „Práve teraz, v čase, keď máme obmedzenia v kostole a nemôže sa

na bohoslužbách zúčastniť väčší počet ľudí, využívame kaplnku na slávenie svätých omší predovšetkým v nedele.“ Prezradil tiež, že novinky má aj samotný farský kostol: „V prvej polovici roku 2020 sa nám podarila kompletná rekonštrukcia a prestavba organu. Tento nástroj bol postavený v roku 1929 vo Švajčiarsku pravdepodobne pre väčší kostol, v ktorom bol zdemontovaný a približne pred dvanástimi – trinástimi rokmi bol prevezený do nášho kostola. Keďže je relatívne malý, bolo potrebné organ zredukovať a ostala len jeho základná časť – vybrané registre, ktoré sú potrebné pre základný hudobný sprievod liturgie. Vzhľadom na jeho rozmery bol postavený tak, že nebola prakticky možná jeho údržba. Organári z Popradu pod vedením Petra Franzena prišli s myšlienkou využiť písťalový fond z tohto organu a navrhli novú dispozíciu.“ Výsledkom ich práce od 23. februára do 28. apríla tohto roku je nové rozmiestnenie jednotlivých častí organu na chóre a jeho obnovená funkčnosť. 🎵

Zvonica Jána Pavla II. na Butkove

Novú zvonicu Jána Pavla II. slávnostne požehnal v sobotu 23. mája v Skalnom sanktuáriu Božieho milosrdenstva na Butkove žilinský biskup Tomáš Galis. Vysoká je osem metrov, jej výstavba trvala sedem mesiacov. Zvon váži 280 kg a uliali ho dvaja Michalovia – otec a syn Trvalcovci zo Žarnovice.

TEXT PETER TOMAN, FOTO JÁN ČECHOVSKÝ

Podujatie malo byť pôvodne súčasťou celoslovenskej púte k storočnici narodenia sv. pápeža Jána Pavla II., no pre pandémiu bola májová púť zrušená a bohoslužba bola prispôbena aktuálnym hygienickým opatreniam. „Nie je náhoda, že kamenná zvonica k úcte sv. Jána Pavla II. bola postavená práve na tejto hore, z ktorej sa 130 rokov ťaží kameň,“ povedal Anton Barcík, generálny riaditeľ Považskej cementárne Ladce. „Veď Karol Wojtyła ako mladý muž takmer štyri roky pracoval v kameňolome. Mal rád hory a miloval Slovensko.“ Otec

biskup pripomenul: „Požehnávame zvonicu a zvon Jána Pavla II., ktorý bude oznamovať, že toto je nie obyčajný vrch. Aj tu je miesto, kde Pán nám chce byť zvlášť blízkym. Je to i mariánske miesto. A napokon je to i miesto, kde sa v hojnej miere dáva Božie milosrdenstvo... Zvon sv. pápeža nás bude v duchu jeho kréda „Nebojte sa“ vyzývať, aby sme sa zmenili. Keď sa zmeníme osobne a v rodinách, budeme formovať budúcnosť národa, potom môžeme zmeniť aj spoločnosť.“ Súčasťou pobožnosti na Butkove bolo aj požehnanie nových vit-

ráží štyroch sv. evanjelistov na hlavnom oltári, ako aj posviacka malých suvenírových zvončekov. Hudobno-spevácky sprievod bohoslužby zabezpečili speváčka Vlasta Mudříková, operný spevák Gustáv Beláček a hudobník Juraj Hort. V areáli na Butkove pokračujú práce aj na ďalších sakrálnych objektoch. Pribúdajú nové kaplnky k verejnej úcte svätcov a 22. augusta tohto roku by mala byť na začiatku krížovej cesty požehnaná aj Brána rodiny so súsoším Svätej rodiny a reliéfom archanjela Michala. 🙏

Naši novokňazi

V Žilinskej diecéze budeme mať tohto roku štyroch novokňazov, ktorí sa nimi stanú počas svätej omše vkladáním rúk a konsekračnou modlitbou otca biskupa Tomáša v sobotu 13. júna 2020 o 10.00 h vo Farskom kostole Sedembolestnej Panny Márie v Žiline – Vlčincoch.

Položili sme im rovnaké tri otázky.

- 1. Ako ovplyvnila súčasná situácia poslanie kňaza v spoločnosti?**
- 2. Na čo sa najviac tešíte v kňazskej službe – v prvej farnosti?**
- 3. Čo podľa vás potrebuje súčasné Slovensko?**

TEXT DUŠAN VÁCLAV, FOTO ARCHÍV PETRA BOTHA, LOVRA VOLFA,
MARTINA MALINIKA A LUKÁŠA URBANÍKA

Lovro Volf
(Diecézny misijný seminár
v Žiline Redemptoris Mater)

**Primície: 14. júna o 10.30 h vo
Farskom kostole Dobrého Pastiera
v Žiline – Solinkách**

1. Myslím, že je dôležité si pripomenúť duchovnú potrebu každého človeka, ktorou je Boh. Ešte viac je zdôraznená, keď ho tlačia ťažkosti, problémy, strach zo smrti, úzkosti – jedným slovom kríž, ktorý cez pandémiu koronavírusu zasiahol celé ľudstvo. Rozhodujúce a dôležité pre Cirkev bolo zachovať tento vzťah s Pánom, ktorý svojím zmŕtvychvstaním premohol smrť kríža. Mnohí kňazi a ich farnosti sa

v čase pandémie COVID-19 a sociálnym odrezaním od sveta otvorili jedinému možnému spôsobu evangelizácie – a to virtuálnemu svetu. Pre mňa bolo zaujímavé vidieť, ako mnohí kňazi vo svojej kreativite aj týmto spôsobom zostali blízko svojim farníkom.

2. Boh vyjadruje svoju lásku ľuďom tak, že im dáva kňazov. Kňazská služba je predovšetkým – služba. Hoci to nie je v mojej prirodzenosti, v mojom charaktere, môžem povedať, že sa teším predovšetkým slúžiť ľuďom. Toto je aj moja skúsenosť počas diakonskej služby, kde som ohlasovaním evanjelia, vysluhovaním sviatostí, mohol zažiť skutočnú radosť v spolupráci s Bohom. To, že som mohol vidieť, ako sa vyplňajú slová zo Sv. písma „kto stratí svoj život, nájde ho“, bolo a je v mojom živote veľkým potešením.

3. Súčasnú Slovensko potrebuje to, čo potrebuje celý svet. A to prijať dobrú a radostnú zvesť Ježiša Krista. Žiť život podľa evanjelia nemá len vnútorný, ale aj vonkajší, sociálny rozmer. My si veľakrát myslíme, že problémy človeka sú často ovplyvnené vonkajšími

podmienkami, a preto sa snažíme zmeniť štruktúru, politikov a podobne. Takýto úzky pohľad na človeka mal komunizmus aj iné ideológie. Ale kresťanská antropológia hovorí, že človek má potrebu milovať a byť milovaný. Preto to, čo celý svet potrebuje, je mať potrebu Ježiša Krista.

Martin Maliniak
(Kňazský seminár
sv. Gorazda v Nitre)

**Primície: 19. júla o 14.00 h vo
Farskom kostole Všetkých svätých
v Žiline – Brodne**

1. V súčasnom svete má kňaz iné postavenie, ako mal v minulosti. Myslím, že dnes je potrebné viac

ako inokedy predtým svedectvo života. Byť kresťanom už neznamená len hovoriť o Bohu, ale navonok sa nebáť ukázať, že s ním máme vzťah, čo všetko pre nás urobil a snažiť sa v každodenných situáciách poukazovať na Krista.

2. Najviac sa v mojej kňazskej službe teším na to, že budem môcť ľuďom, ku ktorým budem poslaný, ukazovať milosrdného Otca, a to v ich radoostiach, ale i ťažkostiach a problémoch. Myslím, že to je úloha kňaza. Privádzať ľudí ku Kristovi, lebo len On im dokáže reálne pomôcť.

3. Myslím, že súčasné Slovensko potrebuje to, čo je potrebné v každej dobe. Žiť naplno vzťah s Bohom a žiť naplno našu vieru. Svet potrebuje Kristovo svetlo tam, kde je tma beznádeje, Kristovu pravdu tam, kde vládne lož a jeho svedectvo lásky tam, kde panuje nenávisť. A k tejto misii je pozvaný každý jeden z nás.

Petr Both

(Diecézny misijný seminár v Žiline Redemptoris Mater)

Primície: 20. júna o 9.30 h vo Farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie vo Valašskom Meziříčí, ČR

1. Súčasná situácia je pre kňaza výzvou k prehľbovaniu vzťahu s Kristom a k osobnému stretnutiu v modlitbe. Každý deň je príležitosťou nanovo objavovať, čo znamená byť v službe druhým. V dôsledku šírenia pandémie sú rôzne obmedzenia, ktoré nie je jednoduché prijať, ale naopak to môže byť čas,

keď sa môžem zastaviť a učiť sa žiť prítomný okamih života; jednoducho byť tam, kde ma Boh volá. Často máme strach a obavy, ako to bude ďalej pokračovať. Tento strach kňaza paralyzuje a privádza ho k smútku a uzatvorenosti. Nie len kňazi, ale všetci, ktorí kráčame na ceste k Bohu, môžeme čerpať z prameňa jeho lásky. To, čo nás ženie dopredu, je byť s Kristom, pozeráť na neho, teda mať túžbu ako mal aj sv. Pavol, ktorý hovorí: „Túžim zomrieť a byť s Kristom.“

2. Nemám nejaké veľké očakávania, ako to bude vyzeráť v novej farnosti. To, na čo sa teším, je služba, do ktorej má Boh volá. Byť k dispozícii tým, ktorí to potrebujú. Uvedomujem si, že byť sám je naozaj ťažké. Zmyslom služby je, že človek daruje seba úplne pre dielo, ktoré nakoniec robí sám Boh. Ja nie som spasiteľ. Hoci každý deň, keď vidím, aký som hriešnik a slabý človek, Boh je ten, ktorý si ma vyvolil. On používa moje ústa a ruky a celé moje konanie, aby som mohol byť svedkom jeho lásky, ktorou je Boh.

3. Podľa mňa dnešné Slovensko potrebuje horlivých kňazov, ktorí zvestujú dobrú novinu. Slovensko potrebuje najst krásu povolania, v ktorom sa realizuje dielo spásy pre každého človeka.

Lukáš Urbaník
(Kňazský seminár sv. Gorazda v Nitre)

Primície: 14. júna o 10.30 h vo Farskom kostole sv. Jozefa, robotníka v Čadci – Kýčerke

1. Čo je poslaním kňaza? Evanjeli- um nám hovorí, že ako prvé, kvôli čomu si Pán Ježiš vyvolil apoštolov, neboli rôzne činnosti či „akcie“, ale „aby boli s ním“ (Mk 3, 13-14). Všetko ostatné vyrastá z tohto spojenia ako z koreňa. Bez neho by všetkej kňazskej činnosti chýbala „miazga“, ktorá to oživuje. Množstvo obmedzení, ktoré sme zažili v ostatnom čase, bolo zároveň príležitosťou zatiahnuť na hĺbinu, viac sa venovať podstate svojho kňazského povolania „byť s ním“. Ak sme to využili, bude to prínosom pre všetkých, lebo „Boh je jediné bohatstvo, ktoré chcú v konečnom dôsledku ľudia v kňazovi nájsť“ (Benedikt XVI.).

2. Na to, kvôli čomu som chcel byť kňazom a kvôli čomu tu tiež kňazi sú – prinášať Boha ľuďom a ľudí priblížiť k Bohu, osobitne prostredníctvom slávenia sviatostí, ktoré nemôže sprostredkovať nikto iný ako kňaz.

3. Odpoveď „Potrebuje Boha“ je pre niektorých lacná fráza či príliš zjednodušené, alibistické vyjadrenie. Ale potom čo iné, ak nie Jeho? Už dávno naši predkovia (podobne, ako mnohé iné kresťanské národy) svojsky vyjadrili biblickú pravdu: „Bez Božieho požehnanie, márne naše namáhania!“ Súčasná Slovensko má mnohé potreby, ale dostalo a dostáva aj mnoho požehnanie, ktoré si my ani poriadne neuvedomujeme a za ktoré často zabúdame byť vďační. No všetko dobré máme len vďaka Bohu a, napokon, On sám je to najväčšie dobro – „Sólo Dios basta“, jedine Boh stačí (sv. Terézia z Avily). 🙏

V ten istý deň, teda v sobotu 13. júna 2020, príjme diakonskú vysviacku seminarista z Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre Miloš Kadaš z Radôstky.

TEXT JÚLIA KAVECKÁ, FOTO ARCHÍV FARNOSTI

OBNOVENÁ KAPLNKA V KAMENNEJ PORUBE

Kaplnka sv. Jána Nepomuckého stojí v tesnej blízkosti poľnej cesty z Kamennej Poruby do Kuneradu. Kedysi bola jednou zo zastávok počas pútí z Višňového do Rajeckej Lesnej. Posledné roky však skôr chátrala.

„Podobne ako iní ľudia z okolia, ktorí mali ku kaplnke bližší vzťah, sme sa ju snažili zveľaďovať. Najskôr sme len polievali kvety a upratovali jej okolie. Neskôr sme urobili náter strechy, oploštenia, vybetónovali sme múrik

okolo kaplnky,“ povedal predseda miestneho občianskeho združenia Galileo Martin Kavecký. Minulý rok však začali aj s kompletnou rekonštrukciou kaplnky a úpravou jej okolia. Iniciovalo ju občianske združenie Namsak. „Dá sa povedať, že to bola generálna oprava – od kříža na streche, až po úplné základy. Vymenili sme krytinu na streche, opravila sa fasáda aj oploštenie,“ priblížil predseda OZ Namsak Štefan Kasman. Celá rekonštrukcia stála asi 7 tisíc eur. Financie poskytol Žilinský samosprávny kraj, Žilinská diecéza, aj dobrovoľní darcovia.

SOCHA SV. JÁNA NEPOMUCKÉHO

Najväčší problém bol podľa Štefana Kasmana s novou sochou sv. Jána Nepomuckého, ktorú osadili

do vnútra kaplnky: „Nemohli sme nájsť sochu podobnú tej, ktorá tu bola v minulosti. Keď sme ju našli, pre koronavírus vznikol problém ju sem dopraviť, lebo výrobca je až z Hradca Králové. Trvalo nám mesiac ju sem dostať.“ Novú sochu a celú obnovenú kaplnku požehnal pri svätej omši v sobotu 16. mája prefekt Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre Roman Titze. V príhovore zdôraznil odkaz sv. Jána Nepomuckého pre dnešnú dobu: „V prvom rade zachoval vernosť a charakternosť. Neustúpil ani napriek nátlaku a násiliu. Vytrval verný biskupovi a pravde. Rovnako vedel vážiť slová a držať sľuby. Neprezradil tajomstvo, ktoré mu bolo zverené.“ Aktivisti veria, že v ďalších rokoch budú na sviatok sv. Jána Nepomuckého sv. omše pri kaplnke pravidelne. 🙏

ZBIERKA ŠKOLSKÝCH POMÔCOK

Už tradične 1. júna, na Medzinárodný deň detí, spúšťa Diecézna charita Žilina zbierku školských pomôcok, ktorú rozširujeme aj o tablety a notebooky. Obdobie koronakrízy a zatvorených škôl ešte viac odhalilo sociálne rozdiely medzi žiakmi. Online výučba, ktorej sa nemohli zúčastniť všetky deti rovnako, zvýraznila

potrebu pomáhať viac, pretože práve vzdelanie predstavuje možnosť zmeny k lepšiemu. Doprajme všetkým deťom rovnaké šance na vzdelávanie! Môžete priniesť tiež školské aktovky, peračníky, písacie potreby, zošity a iné školské pomôcky. Ďakujeme!

(ZOZNAM ZBERNÝCH MIEST V ŽILINSKEJ DIECÉZE NÁJDETE V TOMTO ČÍSLE NA 2. STRANE).

DEKÁDA SNAHY SPÁJAŤ

Inštitút Communio, vydavateľ nášho časopisu, oslavuje desať rokov od svojho založenia. Za ten čas priniesol množstvo publikácií, podujatí, stretnutí a spojil nemálo zaujímavých osobností. Prinášame hodnotenie činnosti inštitútu od niekoľkých z nich a rozhovor s jeho riaditeľom Zdenom Pupíkom.

TEXT DUŠAN VÁCLAV, FOTO ARCHÍV NŽD

Ak sa obzriete naspäť, na čo si za ostatných desať rokov v Inštitúte Communio spomeniete?

Časopisy, knihy, ekumenické stretnutia, plánovanie a realizácia diskusií, výstav, prednášok, vzdelávacie aktivity, modlitby v kaplnke MŠK Žilina, účasť na konferenciách a sympóziách... Bolo toho dosť. Preklad latinského slova communio je spoločenstvo, ale aj sv. prijímanie – avšak aj upevňujem, posilňujem. Aj my v inštitúte sme sa snažili počas uplynulých desiatich rokov vytvárať podmienky pre spoločenstvo – spoločenstvo človeka s Bohom aj s človekom, posilňovať jeho hladanie. Venujeme sa témam, ktorým sa nik iný v diecéze nevenuje a na Slovensku len malý okruh ľudí, ale pre život cirkvi sú dôležité. Napríklad ekumenizmus, evanjelizácia kultúry alebo formácia ľudí pohybujúcich sa v oblasti športu, masmédiá. To všetko sú oblasti, kde je potrebné, aby sme tam ako kresťania

boli činní – inak tam budú iní so svojimi niekedy veľmi „svojskými“ názormi a budú chcieť vtlačiť svoju pečať tejto krajine. Preto v tej-

„
**NAŠOU STRATÉGIOU
JE VYCHÁDZAŤ
Z REGIÓNU (DIECÉZY)
A BYŤ PRE REGIÓN
(DIECÉZU).“**

to fáze sme stavili viac na diskusie. V Žiline funguje niekoľko diskusiálnych klubov alebo priestorov, ale väčšinou sú orientované liberálne, názory Cirkvi sa tam neprezentujú vôbec alebo veľmi okrajovo. Ľudia chcú viac diskusie než prednášky, chcú klásť otázky a bažia po odpovediach na vlastné otázky, nie na otázky iných. Našou najdominantnejšou činnosťou je však vydávanie

diecézneho mesačníka a manažovanie Týždňa kresťanskej kultúry.

Kolko ľudí tvorí Inštitút Communio a z čoho vlastne žije?

Máme nádej, že žijeme z evanjelia, ale po formálnej stránke sme klasickou neziskovou organizáciou. Inštitút Communio bol založený otcom biskupom Tomášom Galisom ako priestor na dialóg diecézy so svetom. Jeho poslanie sa postupne od roku 2010 kryštalizovalo.

Časť prostriedkov nám poskytuje diecéza, časť si zarobíme z predaja našich produktov (časopis, knihy) a časť sa snažíme získať z grantov. Dušan Václav má na starosti koordináciu administratívnych záležitostí a je môj zástupca pre všetko, Miroslav Leitner, Gabriela Kvasnicová, Beáta Jarošová a Alojz Mičieta tvoria redakciu mesačníka (s rozlične veľkými úväzkami) a Anna Birčáková je naša účtovníč-

Tomáš Galis,
žilinský biskup

„Myslím si, že toto diecézne komunikačné centrum je na teréne diecézy udomácnené a akceptované. Inštitút Communio využíva mnohé aktuálne a konkrétne príležitosti, aby v ľuďoch prebúdza a povzbudzoval vedomie zodpovednosti za ohlasovanie evanjelia v dnešnej dobe a vydávanie osobného svedectva v sekularizovanom svete. Teším sa, že neustále hľadá primerané prostriedky a cesty, ktorými by sa evanjeliové poslanstvo mohlo dotknúť srdc týchto ľudí, ktorí súčasne žijú hromadne, a predsa anonymne a izolovane.“

„Je to na veľkú radosť nám, čo dávame k dispozícii svoj život. Kiežby súčasný svet mohol počuť radostnú zvesť, po ktorej s úzkosťou i nádejou túži, nielen od smutných, malomyselných, netrpezlivých alebo bojzlivých hlásateľov evanjelia, ale aj od takých, ktorých život je plný horlivosti, ktorí už medzi prvými zakúsili Kristovu radosť a boli ochotní nasadiť aj život, aby sa šíriло Božie kráľovstvo a Cirkve sa zakorenili v srdci sveta“ (Pavol VI.: Ohlasovanie evanjelia v dnešnom svete, 80).

ka. Spolupracujeme však s väčším okruhom ľudí. Dúfame, že naše rady sa ešte rozrastú.

Hovoríte, že jednou z úloh inštitútu je evanjelizovať súčasnú kultúru na území diecézy, koordinovať niektoré projekty. Aká je úloha kresťanov v tejto spoločnosti?

REDAKCIA ČASOPISU SPOLUPRACUJE S VIACERÝMI REGIONÁLNYMI DOPISOVATEĽMI.

Ak sledujem vyjadrenia niektorých akože celebrit alebo elít v našej krajine, boli by zrejme najradšej, keby sme boli ticho, modlili sa v kostole – doma už ani nie, lebo deti by sa mali vychovávať v slobode aj od náboženstva, chodiť do práce a manuálne mechanicky tam vykonávať svoje povinnosti a byť ticho, akoby nás tu ani nebolo. Alebo sa ozvať len vtedy, keď nám to dovoľia a v témach, ktoré si oni predstavujú... Ved to nebolo ani v časoch pred rokom 1989! To čo sa nám snažia títo ľudia nahovoriť? Strana, vláda, „mediálne elity“ rozhodnú, čo a ako si máme myslieť? Aká je úloha kresťanov na Slovensku? V Európe? Svedčiť o evanjeliu Ježiša Krista – v rodine, v práci, na verejnosti... To vieme – len hľadáme spôsoby. Je dobré, že argumentujeme duchovne a nábožensky, ale rovnako tak sa musíme naučiť argumentovať sekulárne (svetsky) a fakticky, aby nám rozumeli aj tí, ktorí nepoznajú evanjelium alebo ho poznajú iba povrchno. Najmarkantnejšie to môžeme vidieť v diskusií o zákaze predaja v nedeľu. Nie sme len roboty, potrebujeme si oddýchnuť, zisk z predaja v nedeľu vôbec nie je vysoký – nehovoriac o tom, že máme dušu...

Mesačník Naša Žilinská diecéza sa drží už ôsmy rok. Aká bude jeho budúcnosť?

Médiá (a kresťanské nevynímajúc) v súčasnosti nemajú šancu pôsobiť a prežiť len v tlačenej podobe, ale malo by ísť o komplexnú stratégiu: tlač, web, elektronické výstupy (audio a video), sociálne siete. Ak chceme hovoriť o plnoformátovom médiu s reálnym dosahom na súčasného človeka, nielen o nejakom plátku, musíme ponúkať informácie a programy na všetkých platformách. A to chce nielen techniku a priestory, ale najmä ľudí, ktorí vedia, sú formovaní a my ich dokážeme zaplatiť. Našou stratégiou je vychádzať z regiónu (diecézy) a byť pre región (diecézu) – nezanedbávajúc celospoločenské témy v krajine a v celej Európe. Postupne sme už začali viac pracovať s videom, ponúkať podcasty (zvukové nahrávky)... Jeden člen redakčnej rady ide na štúdiá do Ríma aj kvôli médiám, takže myslíme aj na budúcnosť – a tou je práve spolupráca viacerých mediálnych platforiem, ale aj spolupráca s inými médiami – ak bude záujem. Tlačená podoba mesačníka však zostane prioritou.

Páči sa mi výrok talianskeho blahoslaveného Jakuba Alberioneho, zakladateľa časopisu Famigliacristiana. Povedal: „Je treba sa starať o celého človeka, nielen o dušu alebo len o telo“. Preto náš diecézny mesačník bude prinášať témy nielen teologické a duchovné, ale aj spoločenské – aby sme ukazovali, ako žiť svoju vieru uprostred tohto sveta.

**Aká je budúcnosť inštitútu?
Ako vidíte budúcnosť cirkvi na Slovensku?**

Som rád, že sa pýtate na budúcnosť, lebo niekedy sa mi zdá, akoby sme sa báli pozrieť do budúcnosti, lebo nás tam čaká iba zmätok a utrpenie. Chápem, že máme obavy z rozličných protichodných tendencií nášho veku, ale ak sa prestaneme pozeráť do budúcnosti, ak stratíme víziu, zriekneme sa koordinovaných plánov a programov, upadneme do

chaosu a budeme len operatívne riešiť problémy, ktoré nám prišli do cesty, budeme len opravovať a plátať, ale nič nasledovaniahodné nevybudujeme.

Som presvedčený, že po obsahovej stránke by sme ako cirkev na Slovensku mali klásť dôraz nielen na individuálnu zbožnosť, ale aj na sociálnu spravodlivosť. Mnohí laici sa toho dožadujú, ale niekedy predstaviteľom cirkvi akoby chýbala odvaha pomenovať skutočnosti jasnejšie. Možno sme až príliš diplomatickí, žiadalo by sa byť viac ľudskejší a sociálnejší – aby nám ľudia viac rozumeli (tu zanedbávame aj cyrilometodské dedičstvo) a vnímali cirkev ako svoju, viac sa s ňou stotožnili (nielen ako strešnú historickú organizáciu). Zbožnosť máme v DNA našej miestnej cirkvi, ale sociálnosti sa musíme (nanovo) učiť.

Po štrukturálnej stránke by sme mali ešte viac zapájať laikov do

Jozef Abafi, herec

„Od začiatku existencie Inštitútu Communio som ho vnímal ako obrovský prínos pre kultúru. Celý čas som mu držal palce, aby naďalej prinášal širokú paletu zaujímavostí, inšpirácií, múdrosti a duchovného bohatstva. Z jeho činnosti vyžaruje pravdivý pocit, že patríme k sebe, že sme jedna rodina a že každý z nás svojimi schopnosťami a možnosťami prikladá ruky k dielu ľudí dobrej vôle. Srdečne ďakujem všetkým, ktorí vložili svoj podiel energie do jeho existencie. Pevne dúfam, že tu s nami bude ešte aspoň niekoľko ďalších desaťročí.“

Peter Holbička, dekan

„Som vďačný za Inštitút Communio, ktorý máme v našej diecéze. Vďaka za odvahu tým, ktorí prišli s nápadom, zrealizovali ho a vydržali. Vďaka za dôveru pre tento projekt vedeniu diecézy a všetkým, ktorí zdieľajú spoločenstvo miestnej cirkvi. Vďaka za všetky aktivity realizované pre novú evanjelizáciu a pastoračnú zrelosť Slovenska.“

PREDSTAVOVANIE NAJÚSPEŠNEJŠEJ KNIHY VYDAVATEĽSTVA OD MANŽELOV KONDELOVCOV

Marián Kaňuch,
evanjelický farár

„Teším sa, že Inštitút Communio je s nami už desať rokov. Zohráva dôležitú úlohu pri formovaní ekumenických vzťahov v meste Žilina. Zvlášť myslím na dobrú spoluprácu s EKUZA pri Týždni kresťanskej kultúry, ktorý je už etablovaným podujatím pestrého ekumenického života. Inštitút napomáha tiež ku budovaniu zdravého dialógu s okolitým svetom. Pre mňa osobne je veľmi vzácne spolupracovať s otvorenými a milými ľuďmi, ktorí tento inštitút vedú.“

života našich farností. Jedna vec je, že duchovných povolání bude v budúcnosti napriek všetkým

podporným programom čoraz menej, iná vec je participácia (spoluúčasť) laikov, ktorá sa odrazí aj vo väčšej spoluzodpovednosti. Tu vidím veľký priestor pre pôsobenie farskej pastoračnej rady, formáciu jej členov a celý synodálny proces. V roku 2022 bude o tom špeciálna biskupská synoda v Ríme.

Je tu ešte jedna oblasť, ktorá sa mi javí ako kľúčová v živote cirkvi na Slovensku – a to je otázka spoločenskej zaangažovanosti všetkých jej členov. Za určujúce považujem hľadať celospoločenský zmier, nie konfrontáciu. Len v pokoji a miere sa dá normálne žiť a rozvíjať. Napríklad v Jordánsku žije 92 %

EKUMENICKÁ KRÍŽOVÁ CESTA
TROCH CIRKVI V PARKU BUDATÍNSKEHO
HRADU

šenia vo všetkých oblastiach spoločnosti. Tolerancia nie je najvyššou hodnotou, ktorú vyznávame – tou je obetavá láska. Slovensko sa posúva po hrane kultúrneho boja medzi kresťanmi a liberálmi (nepíšem medzi liberalizmom a kresťanstvom, lebo zásadným prvkom sú tí, ktorí sú nositeľmi hodnôt alebo len mávajú zástavami, stavajú barikády a hádzajú granáty na druhú stranu). Očakávaná pluralita (rôznorodosť) je skôr zbožné prianie, než pozorovateľná realita. Obávam sa, že smerujeme skôr k nejakej podobe autoritárskeho štátu a manipulatívnej kultúre zahmlievania (dezinformácií), ktorá je živá masmédiami. Som presvedčený, že cirkev na Slovensku môže zásadným spôsobom prispieť k súdržnosti spoločnosti tým, že bude sama sebou (že bude

Beáta a Miroslav Jarošovci, novinári

„Desaťročné pôsobenie Inštitútu Communio je úzko späté nielen s našim profesionálnym, ale aj osobným životom. Jeho vydavateľské aktivity nám neraz pomohli vyostriť si zrak a dovidieť až na „prehliadnuté“ čiarky, ale aj spoznať výnimočných a vzácných ľudí. A viac si uvedomiť silu Slova, pôsobiaceho nielen na ľudí v Žilinskej diecéze. Vydavateľské aktivity Inštitútu Communio sa totiž niekedy vynorili na neočakávaných miestach Slovenska a často aj vo veľmi zaujímavých súvislostiach.“
Vďaka za sprevádzanie, pomoc a svetlo, ktoré prináša inštitút do súčasného komplikovaného sekulárneho sveta. Nech Duch Svätý inšpiruje a vedie toto dobré dielo!“

moslimov a len 6 % kresťanov – a predsa v spoločnosti väčšinovo vládne pokoj. Môže za to múdre rozhodovanie kráľa, ale aj postoj jednotlivých občanov a predstaviteľov náboženstiev. Ľudia tam nie sú veľmi bohatí, ale všade vás vítajú s úsmevom „welcome in Jordan“. My kresťania sa nemôžeme tváriť, že nám táto krajina patrí. Žijeme v nej spolu s inými. Ale to neznamená, že sa nebudeme hlásiť o slovo a ponúkať evanjeliové rie-

”
TOLERANCIA NIE JE NAJVIŠŠOU HODNOTOU, KTORÚ VYZNÁVAME – TOU JE OBETAVÁ LÁSKA.“

Kristovou cirkvou) a bude plniť svoje základné funkcie – ohlasovať, sláviť, slúžiť a tvoriť spoločenstvo. A v tomto všetkom chce pomáhať aj Inštitút Communio. 🙏

RÁDIO MÁRIA
SLOVENSKO

Môžete nás počúvať

Rádio, ktoré sa s vami modlí

- @ www.radiomaria.sk
- f www.facebook.com/radiomaria.sk
- 📱 Mobilné aplikácie: Rádio Mária Slovensko

Spojte sa s nami

telefonicky: **+421 919 233529**

emailom: **info.slo@radiomaria.org**

Rádio Mária Slovensko, Mlynské Nivy 73, 821 05 Bratislava

Naša katedrála

(9. časť)

Obnova katedrálneho chrámu vstupuje do štvrtého mesiaca prác. Keďže odkrýva i to, čo predtým bolo skryté, prináša so sebou novosť poznania, ako aj hľadanie odpovedí na otázky, ako postupovať ďalej.

TEXT A FOTO PETER DUBEC, SCHÉMA KRISTÍNA ZVEDELOVÁ

OBVODOVÝ SOKEL KATEDRÁLY

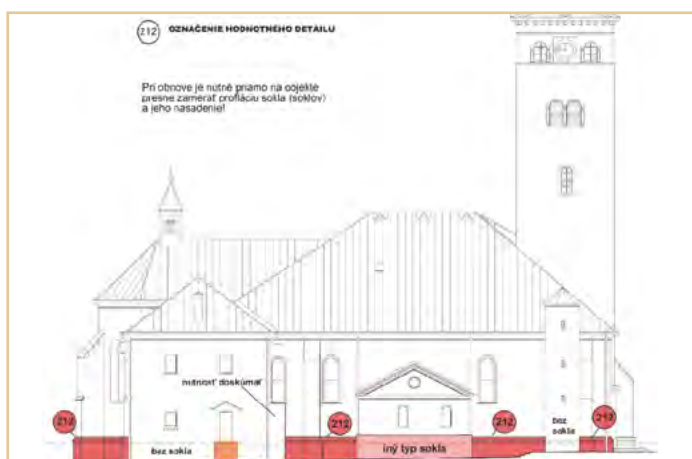
Masívny cementový sokel zo štyridsiatych rokov 20. storočia dnes – po jeho odstránení – už na obvodom múre takmer nenájdete. Pod jeho hrubou vrstvou sa na starých častiach fasády kostola nachádzal

pôvodný zošíkmený sokel, datovaný do 14. storočia. Na novších častiach – na Kaplnke sv. Jána Nepomuckého, kruhovej vežičke, či prístavbe sakristie tento nebol, resp. bol iného charakteru. Pôvodná soklová časť bude predmetom ďalšej obnovy.

STATICKE KONSŤRUKCIE NA VEŽI

Nepredpokladaným objavom pod vrchnou omietkou sú kovové obruče na štyroch podlažiach veže. Tieto oboopínajú - zväzujú vežu kvôli jej

POHĽAD NA ODKRYTÉ STATICKE PRVKY VO FASÁDE KOSTOLA: OBRUČ, ZVÝRAZNENÁ ČERVENOU FARBOU (V SPODNEJ ČASTI), SÉRIA KOVOVÝCH SPŔŇ (V HORNEJ ČASTI). SPODNÝ OBRÁZOK ZNÁZORŇUJE DETAIL ROHOVÉHO PREVIAZANIA OBRUČE.

OBRÁZOK ZACHYTÁVA SOKEL S JEHO ŠIKMÝM VYÚSTENÍM (14. ST.). SCHÉMA ZNÁZORŇUJÚCA SEVERNÝ MÚR – SOKLOVÚ ČASŤ.

BEZPROSTREDNÝ POHĽAD NA VEŽOVÉ HODINY ZVONKU. PRÁCE NA JEMNOM DOČISŤOVANÍ FASÁDY.

PRÁCE NA VEŽI

Po odstránení hrubej vrstvy brizolitovej omietky prebiehajú práce na jemnejšom dočisťovaní fasády veže. Prítomnosť vežového lešenia nás pozýva taktiež k realizovaniu opravy vonkajšej časti vežových hodín – podkladovej plochy, ciferníkov, hodinových 80 cm

stabilite. Popri nich na veži boli objavené i kovové spony, spevňujúce obvodové múry veže. Predpokladá sa, že tieto časti pochádzajú z polovice 20. storočia, resp. spony ešte zo skoršieho obdobia. Odstránením hrubšej vrstvy omietky došlo k ich predsunutiu do priestoru, čo v spojení s ich materiálou skladbou – kovom, spôsobuje ťažkosť, akým spôsobom ich zachovať do budúcnosti – aby bola zachovaná stabilita veže, no na druhej strane, aby kov neznečisťoval povrch veže.

Projekt obnovy spolufinancuje

**MINISTERSTVO
 KULTÚRY
 SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

„ručičiek“, ktoré by boli inak ťažko prístupné. Prosíme o sprevádzanie prác vašou modlitbou a finančnou podporou. 🙏

PODPORIŤ OBNOVU MÔŽETE VAŠÍM DAROM PRIAMO V KATEDRÁLE, PRÍPADNE NA FARSKOM ÚRADE ŽILINA – MESTO PRI KATEDRÁLE, V DIECÉZ-
 NOM CENTRE NA ULICI JÁNA KALINČIAKA 1 V ŽILINE ALEBO ZASLANÍM PROSTRIEDKOV BEZHOTOVOSTNE NA ÚČET
 IBAN: SK76 0900 0000 0051 6809 6264.

(POKRAČOVANIE V BUDÚCOM ČÍSLE)

POSUNUTIE TERMÍNU

DIECÉZNA SÚŤAŽ O NAJLEPŠIE „KATEDRÁLNE“ CUKRÁRSKE A PEKÁRENSKÉ VÝROBKY

Kategórie: I. pekársky výrobok, II. cukrárenský výrobok

Cieľ súťaže: Vytvoriť nový alebo doteraz komerčne neprezentovaný výrobok pekárského alebo cukrárenského charakteru (trvanlivosť minimálne 21 dní), ktorý bude ideovo alebo formálne (zobrazením, názvom a pod.) odkazovať na žilinskú Katedrálu Najsvätejšej Trojice alebo jej časť, t. j. vytvorenie originálneho, cenovo prístupného výrobku, popularizujúceho katedrálny chrám alebo jeho časť. Pravidlá súťaže boli uverejnené v čísle 3/2020 časopisu Naša Žilinská diecéza, zároveň aj na diecéznej stránke v časti o katedrále <https://www.dcza.sk/sk/dokumenty/katedrala>.

Termín súťaže a predkladanie súťažných výrobkov sa pre pretrvávajúcu pandémiu prekladá na neskôr, pravdepodobne na jeseň 2020. O spresnení termínu vás budeme informovať.

PREDSTAVUJEME ZASVÄTENÝCH PÔSOBIACICH V ŽILINSKEJ DIECÉZE

V tomto čísle vám predstavujeme sestry saleziánky, ktorých pôsobiskom v našej diecéze je Dubnica nad Váhom.

Saleziánky

TEXT FRANTIŠKA ČAČKOVÁ, OSF
FOTO ARCHÍV REHOLE

Charizma: Už od počiatkov charakterizuje našu reholu silná túžba komunikovať evanjelium života mladým generáciám a prednostne dievčatám. „Tebe ich zverujem“ počula Mária Dominika Mazzarellová vo svojom videní. Ako don Bosco v jeho sne aj jej bola zverená výchova mladých. Naše poslanie je výchovné a uskutočňujeme ho v štýle preventívneho systému (rozum, viera, láskavosť). Vychovávame evanjelizáciou a evanjelizujeme výchovou. Chceme stretať deti a mladých v ich čase a priestore, byť tam s nimi ako priatelia a akto tie, ktoré im chcú rozumieť, chápať a pri tom ich dvíhať a ukazovať im vyššie ciele a ideály, učiť ich aj snívať a žiť život v nádeji naplno. Náš prístup je priateľský, otvorený, charakterizovaný radosťou, preventívnym prístupom a kresťanským duchom. Špecifikom je vedenie rovesníckych skupín – streťká. Naše strediská a štýl ich fungovania sú vhodným priestorom pre integrálnu výchovu mladých. Naše komunity na Slovensku sú menšie (tri – osem sestier). Bývame v bytoch alebo domoch

rodinného typu. Výber nášho zamestnania podlieha nášmu poslaniu. Aj keď sme zasvätené osoby a žijeme v komunitách, na svoje živobytie si zarábame poctivou prácou v normálnych zamestnaniach, ktoré sú spojené s výchovou a vzdelávaním detí a mladých. V Dubnici nad Váhom máme v priestoroch nášho domu zriadené Súkromné centrum voľného času a miestne stredisko Laura, kde sa konajú voľnočasové aktivity: streťká, krúžky pre deti, mladých a mamičky s deťmi. Na Cirkevnej základnej škole vyučujeme rôzne aj profánne predmety. Zapájame sa do farskej pastorácie mladých – formácia animátorov, príprava k sviatostiam, priebežné akcie a tábory. Venujeme sa tiež skupine našich exalliev a členom Združenia Márie Pomocnice – ADMA. Pripravujeme duchovné obnovy a duchovné cvičenia pre mladých i pre ženy. Misijní dobrovoľníci majú u nás otvorené dvere cez VIDES. V tomto roku slávime 80. výročie príchodu sestier na Slovensko. Je veľa skutočností, ktoré nás podnecujú k VĎAKE. 🙏

„Da mihi animas,
coetera tolle.
(Daj mi duše,
ostatné si vezmi.)“

Oficiálny názov: Inštitút dcér Márie Pomocnice

Skratka: FMA (Congregatio Filiarum Mariae Auxiliatricis)

Založenie: 1872 v Mornese, Taliansko; zakladatelia: sv. Ján Bosco a sv. Mária Dominika Mazzarellová

Počet / komunity na Slovensku: 84 sestier v 15 komunitách (z toho 1 komunita v Baku v Azerbajdžane)

Pôsobisko v Žilinskej diecéze:

• Pod kaštieľom 639/30, Dubnica nad Váhom

www.scvcdubnica.blog.cz
www.saldub.sk/salezianky
www.salezianky.sk

Odvahu, vykonajte trochu dobra, kým máme ešte čas.
(sv. Mária Dominika Mazzarellová)

Na našom oltári

Bôtošová, zharmonizovala Ing. Beáta Pekná

Spomienka na Alexandra Klabníka

Pred 25 rokmi odišiel do večnosti dlhoročný správca pútnického miesta
Rajecká Lesná Alexander Klabník.

TEXT BEÁTA PEKNÁ, FOTO ARCHÍV

Narodil sa 4. novembra 1912 v Papradne. Po skončení gymnázia v Kláštore pod Znievom študoval teológiu v seminári v Nitre. Arcibiskup Karol Kmeťko ho 11. júna 1939 vysvätil za kňaza. Otec Klabník bol rok kaplánom v Nesluši, v roku 1940 v Dolných Motešiciach a v Kysuckom Novom Meste, v roku 1941 v Ochodnici, ako subsidiár pôsobil v Tepličke nad Váhom. V roku 1942 sa stal dočasným správcom v Hornej Marikovej. V roku 1944 zložil prosynodálne skúšky. Neskôr bol preložený do Slopnej, odkiaľ prišiel 1. augusta 1958 do Rajeckej Lesnej. Tu pôsobil v plnej pastorácii až do roku 1990. Boli to roky psychického útlaku a prenasledovania Cirkvi a duchovenstva. Štátna moc chcela zničiť pútnické miesto, no on ako verný čiteľ Panny Márie všetko mlčky znášal, vyhrážky, vypočúvanie, prenasledovanie. Na slávnosť Najsvätejšej Trojice, keď chodieval v sobotu po svätej omši procesia na Kalváriu, kde sú mariánske litánie a požehnanie, nesmel v niektorých rokoch ísť s Najsvätejšou sviatosťou v procesii. Vtedy niesol pán farár monštranciu ukrytú pod pluvialom tajne bočnou cestičkou a hore udelil požehnanie. Potom sa zasa nepozorovane vrátil bočnou cestičkou späť. Panna Mária mu vždy pomohla.

POCHOVANÝ VEDĽA KOSTOLA

Po ustanovení dekana Pavla Šadláka za správcu pútnického miesta od 1. februára 1990 tento ponechal starého pána farára vo farnosti ako výpomocného duchovného. Už v novembri 1990 mohol bývať v novej farskej budove, no zostal bývať ešte v starej fare až do jej asanácie

na jar 1991. V roku 1992 mu pri príležitosti životného jubilea udelili titul čestného dekana. V novembri 1994, deň po svojich narodeninách, utrpel mozgovú príhodu, po ktorej sa mu výrazne zhoršil zrak. Už nemohol vysluhovať sviatosti. V máji 1995 sa jeho zdravotný stav zhoršil natoľko, že ho odviezli do nemocnice v Žiline, kde aj zomrel 18. júna, týždeň po slávnosti Najsvätejšej Trojice. Pohrebné obrady vykonal 22. júna 1995 vtedajší nitriansky pomocný biskup František Rábek. Pána dekana pochovali podľa želania vedľa kostola.

MILOVAL HUDBU

Otec Klabník mal harmónium, na ktorom si hrával v starej fare prevažne mariánske piesne. Jeho birmovým synom bol kňaz a hudobník Viktor Zboran, ktorý zložil nejednu pieseň, okrem iných i pieseň Prosíme, načri nám v pokladnici Božích milostí, Mária. Táto bola obľúbenou piesňou otca Klabníka. Zharmonizovala som mu ju ešte ako maturantka v roku 1977, a potom neskôr ako organistka som ju často hrávala. Všetky spevokoly ju vedeli a ľud sa pripojil. V roku 1989 chcel naučiť ľudí starodávnu pieseň zliechovských pútnikov s názvom Na našom oltári. Pieseň naspievala Pavlína Bôtošová, zaznela v júni na slávnosti sekundícií otca Klabníka, keď predniesol homíliu jeho spolužiak redemptorista Ľudovít Michalovič. 🎧

**SPOMIENKOVÁ SV. OMŠA BUDE V RAJECKEJ LESNEJ
V DEŇ VÝROČIA, VO ŠTVRTOK 18. JÚNA O 18. HODINE.**

DAŤ ŽIVOT

V Taliansku počas epidémie podľahlo ochoreniu mnoho lekárov, zdravotníkov a kňazov, ktorí sa v službe chorým nakazili vírusom.

TEXT FEDERICO LOMBARDI, PREKLAD ALOJZ MIČIETA, FOTO PEXELS

OBETA NIE JE LAHKOVÁŽNOSŤ

Je správne vyjadriť im verejne vďačnosť, ktorá určite nie je iba rétorická, ale veľmi úprimná od všetkých. Lekári, zdravotníci, kňazi, dobrovoľníci... V najviac postihnutých oblastiach je ich počet veľmi vysoký, nie len tých, ktorí sa nakazili, ale aj tých, ktorí zomreli. V čase veľkého utrpenia sú ľudia, ktorí chápu, že sú povolání profesionálne, nábožensky alebo osobne k tomu, aby obetovali svoj život za druhých. Ak takto riskujú, nie je to z nezodpovednosti a ľahkovážnosti, ale zo zmyslu pre povinnosť, ktorá je živená láskou silnejšou než strach.

11. septembra 2001 zahynulo pri hroznom útoku na Dvojičky okolo 3000 ľudí. Z toho bolo 343 hasičov nasadených pri záchranných prácach. Ich hrdinstvo bolo jednou z najúčinnějších síl, ktoré obyvateľov New Yorku povzbudzovali v morálnej a fyzickej rekonštrukcii po ničení. A ak hasiči boli tí, ktorí očividne najviac riskovali, tak k nim musíme pridať mnohých lekárov, zdravotníkov, dobrovoľníkov, ktorí okamžite prišli veľkoryso na pomoc nestrácajúci ani minútu tým, že by mysleli na seba. Úžasný príklad! Ale mohlo by sa pokračovať ďalej. Kolkokrát sme boli počas zemetrasení, záplav alebo iných katastrof svedkami obrovského úsilia spontánnej nesebeckej solidarity, bez kalkulovania námah a rizík.

LÁSKA DOKÁŽE PREMENIŤ PRÍBEH KRUTÉHO UTRPENIA

Keď je veľa utrpenia... vidíme, že je tiež veľa lásky. Láska, ktorá – ak je to možné – je pripravená dať sa bez kalkulovania, až do takej miery, že vydá život. Často sme z nej prekvapení. Vidíme ľudí, u ktorých považujeme za „normálne“, že prejavujú ľudskú a duchovnú veľkosť, ktorú sme nepoznali, o ktorej sme netušili. Možno, že oni sami ešte nemali príležitosť pochopiť, koľko by mohli dať, kým bolesť druhého, ako výzva, im neukáže, k čomu môžu byť pozvaní. V tomto vzťahu medzi bolesťou a láskou je niečo veľmi veľké a tajomné. Takmer sa zdá, že bolesť je miestom, na ktorom láska môže rásť hojnejšie, nad naše predpoklady a očakávania, dosahovať vrcholky, kde úsudok a reč zlyhávajú, no neuhasiteľný oheň horí v srdci. Videli sme to mnohokrát v obetavosti manželov

a ľudí, ktorí sa majú radi, napriek tomu, že čelia najbolestivejším chorobám. Vtedy sa láska stáva tak silnou a veľkou, že dokáže premeniť príbeh krutého utrpenia na stále väčší príbeh lásky. Utrpenie a smrť v ňom naberajú nečakaný a vznešený zmysel.

PRIPRAVENÍ DAŤ ŽIVOT ZA DRUHÝCH

„Niet väčšej lásky ako dať život,“ hovorí Ježiš. A pozýva nás, aby sme jeho utrpenie chápali v tomto zmysle a nastúpili aj my na túto cestu lásky. „Niet väčšej lásky ako dať život,“ je niečo, čo môžu všetci pochopiť takmer okamžite, ak nie sú úplne vyprahnutí egoizmom. Pandémia, čas veľkého utrpenia, je časom veľkej lásky. Vírus je nákazlivý, ale aj láska môže byť nákazlivá. Mnoho detí hasičov z New Yorku, ktorí zomreli 11. septembra, keď vyrástlo, chcelo sa tiež stať hasičmi, aby nasledovali svojich otcov v službe, v ktorej sú pripravení dať život za druhých. Príklad lekárov, zdravotníkov, kňazov, tých, ktorí sa rozhodli slúžiť chorým a sú ochotní dať svoj život, je jednou z najdôležitejších lekcií, ktoré nám tento čas musí dať. Je to vzácne jadro všetkých ostatných lekcií, ktoré sa pokúsime pochopiť. Bez nej ostatné nebudú stáť za to. 🙏

ZDROJ: [HTTPS://WWW.VATICANNEWS.VA/IT/VATICANO/NEWS/2020-04/DIARIO-CRISI-FEDERICO-LOMBARDI-DARE-LA-VITA.HTML](https://www.vaticannews.va/it/vaticano/news/2020-04/diario-crisi-federico-lombardi-dare-la-vita.html)

VANCOUVER mu prirástol k srdcu

Kňaz Pavol Gera, ktorý si zo Slovenska odnášal skúsenosti s prácou s deťmi a mládežou, pôsobí od minulého roka v kanadskom Vancouveri. Podelil sa s nami o svoje dojmy zo severoamerického kontinentu.

TEXT ZDENO PUPÍK, FOTO ARCHÍV PAVLA GERU

Ako si sa ocitol zo Žiliny v Kanade?

Všetko sa to začalo v lete 2018 na Donovaloch. Bol som duchovný správca dvoch škôl v Žiline a s jednou partiou učiteľov som tam bol práve na duchovnej obnove. Viedol ju môj kamarát, kňaz Andrej, ktorý bol niekoľko mesiacov v Kanade. V tom čase v Slovenskej farnosti vo Vancouveri práve nebol slovenský

„ MOJI FARNÍCI DOTERAZ SPOMÍNAJÚ NA ZÁPASY SLOVENSKÝCH HOKEJISTOV.“

kňaz a hrozilo, že ani ďalší rok nebude. Oslovil ma a ponúkol mi to. Prijal som to a potom už išlo len o súhlas nášho otca biskupa a zmluva medzi Vancouverkou a Žilinskou diecézou bola na svete (úsmev).

Čím je Vancouver charakteristický? Spoločensky, kultúrne a cirkevne...

Vancouver je krásne mesto obklopené oceánom a horami. Hneď prvé

týždne som sa do neho zamiloval... Treba povedať, že je to multikultúrne mesto, kde človek stretne ľudí rôznych národností, ktorí sa ale navzájom rešpektujú. Podobne je to aj s náboženstvami. Sú miesta, kde na jednej ulici je katolícky, budhistický či židovský chrám. Samozrejme, sú tu aj ďalšie svetové náboženstvá. Vancouver ako mesto žije predovšetkým športom. Kanada je známa ako „kolíska ho-

keja“ a Vancouver nie je výnimkou. Hrá sa tu NHL, mesto má v každej mestskej časti niekoľko ľadových plôch, hokejom tu žijú deti, mládež aj dospelí. Aktívne ako hráči či tréneri alebo pasívne ako diváci a fanúšikovia. Okrem toho je tu veľa futbalových ihrísk, samozrejme veľký futbalový štadión, kde sa hrá americký aj klasický futbal a hrával sa aj basketbal (NBA), ale ten sa už presunul do USA. Mne

sa podarilo byť na dvoch zápasoch NHL, bol to zážitok. Je tu aj krásne divadlo, aj tam som sa bol pozrieť, prvýkrát v živote som bol na baletе na predvianočnom predstavení Luskáčik. Bolo to nádherné, a to som si nikdy nemyslel, že ja sa raz ocitnem na baletе (úsmev). Jednotlivé cirkvi sa tu navzájom tiež veľmi rešpektujú a dokonca v niektorých prípadoch aj spolupracujú, hlavne keď ide o nejakú dobrú spoločnú vec a pomoc ľuďom či charitatívnu akciu. Treba povedať, že všetky sú odlúčené od štátu, aj naša Katolícka cirkev.

V čom spočíva tvoja služba? Zapadol si rýchlo alebo to nejaký čas trvalo?

Som farárom v Slovenskej farnosti sv. Cyrila a Metoda v mestskej časti New Westminster a zároveň nemocničným kaplánom pre nemocnicu, ktorá je v tesnej blízkosti našej farnosti. Nemocnicu ale máme na starosti traja kňazi, každý v iné dni týždňa. V slovenskej farnosti máme slovenské, ale aj anglické

sv. omše. V týždni sú momentálne dve anglické a tri slovenské a v nedelu je anglická aj slovenská. Na anglické sv. omše chodia väčšinou Kanaďania, ktorí bývajú v blízkosti nášho kostola a na slovenské chodia, samozrejme, Slová-

JEDNOTLIVÉ CIRKVI SA TU NAVZÁJOM VEĽMI REŠPEKTUJÚ...“

ci z celého Vancouveru. Zvlášť v nedelu niektoré rodiny cestujú na sv. omšu autom aj 30 – 40 minút, aby zažili stretnutie s Ježišom v Eucharistii spolu so svojimi rodákmi a vo svojej komunite. Ja teda slúžim sv. omše v slovenčine aj v angličtine a potom vybavujem rôzne veci, ktoré sa týkajú našich farníkov a našej farnosti. Samozrejme, dosť náročná je aj služba v nemocnici. Keďže ja som človek, ktorý si rád vytvára nové vzťahy, bez ktorých

by som nikde nedokázal fungovať, tak som zapadol pomerne rýchlo. Dôležité bolo však aj sa trochu zdokonaľiť v anglickom jazyku, čo sa mi pomerne rýchlo podarilo.

Čo sa ti tam najviac páči?

Jednoznačne úžasná príroda a milí ľudia, samozrejme aj moji perfektní farníci. Vancouver je známy tým, že sú dni, keď sa doslova dá v jeden deň lyžovať a zároveň okúpať sa v oceáne, čo je úžasné. Je tu niekoľko lyžiarskych stredísk a keďže lyžovanie patrí medzi moje obľúbené zimné športy a som aj inštruktorom lyžovania pre školské skupiny detí, nenechal som si vo svojom voľnom čase ujsť ani túto príležitosť a niekoľkokrát som si zalyžoval s pohľadom na oceán v krásnom stredisku Cypress. Raz sa mi podarilo aj s učiteľmi a so študentmi z jednej cirkevnej školy zalyžovať si aj vo svetovo známom olympijskom stredisku Whistler neďaleko Vancouveru. Som za to veľmi vďačný. Ako asi mnohí vedia, Vancouver hostil zimné olympijské hry v roku 2010. Moji farníci doteraz spomínajú na zápasy slovenských hokejistov. Sú tu aj krásne hory, kde človek nájde pokoj a načerpá silu do ďalšej práce. Takisto stretnutia s ľuďmi dávajú môjmu životu zmysel. A teším sa, že naši farníci, ale aj iní, stále majú záujem vylepšovať svoj vzťah s Bohom a ja im k tomu môžem aspoň trochu pomôcť, takisto aj oni mne.

Ako zvládáte koronakrízu?

Asi tak, ako aj mnohé farnosti na Slovensku. Snažíme sa rozmýšľať, ako sa dá, nie ako sa nedá. Dva mesiace sme mali bohoslužby bez účasti verejnosti, na sv. omši bolo vždy len pár ľudí, ktorí zabezpečovali jej dôstojný priebeh a všetky sv. omše v týždni i v nedelu sme vysielali aj vysielame v priamom prenose cez našu webstránku. Vďaka Bohu sme to zvládli, bol to veľmi zvláštny čas, aj prežívanie najväčších sviatkov kresťanstva – Veľkej noci. Nedávno sme mohli

prvýkrát po dvoch mesiacoch sláviť sv. omšu aj s verejnosťou, zatiaľ s 50 farníkmi, za prísnych hygienických opatrení, ale aj to sme s Božou pomocou zvládli. Ľudia sa prihlasujú na sv. omše cez internet a keďže naša komunita je menšia, veríme, že sa ujde miesto každému, kto sa bude chcieť na sv. omši v týždni či v nedeľu zúčastniť. Taktiež sme vytvorili komunitu vzájomnej pomoci, kde sa jednotliví ľudia z rôznych mestských častí veľkého Vancouveru prihlásili ako dobrovoľníci, keby bolo treba pomôcť niekomu chorému alebo staršiemu členovi našej farnosti, či už s nákupom alebo s niečím iným. Som veľmi vďačný našim farníkom za ich ochotu a obetavosť navzájom si pomáhajú.

Aké poznanie si odnášaš? V čom tá táto skúsenosť zmenila?

Musím povedať, že táto moja približne ročná skúsenosť je a bude, ako sa hovorí, na nezaplatenie. Naučil som sa veľa, hoci som tu už oslávil aj moju 40-tku (úsmev). Človek si myslí, že už má skúseností dosť, ale potom pochopí, že učí sa a zberá skúsenosti celý svoj

život. A tak tomu je aj v Kanade. Je to naozaj trochu iný svet a inak fungujúca cirkev odlúčená od štátu. Napriek tomu to tu dobre funguje. Je tu napríklad veľa našich cirkevných katolíckych škôl, ktoré majú v správe jednotlivé farnosti. Viaceré som navštívil, keďže ma zaujímalo, ako fungujú, lebo aj ja som mal viac-menej 13-ročnú skúsenosť v práci v cirkevných školách na Slovensku ako školský kaplán či duchovný správca školy. Aj v tejto oblasti si odnášam nejaké ďalšie skúsenosti. Takisto som tu zažil moje prvé „farárske miesto“ a nikdy som si nemyslel, že to bude tak ďaleko od domova. Riešil som a riešim veľa farských záležitostí a to bude tiež dobrá skúsenosť. Som vďačný za výbornú spoluprácu s našou farskou pastoračnou a ekonomickou radou, bez ktorej by to bolo určite oveľa ťažšie. Rôzne situácie, ktoré som zažil tu v Kanade, možno trochu zmenili môj pohľad na život a veci s ním spojené.

Čo môžeš preniesť do života v našej diecéze?

To ukáže až čas, ale určite niečo preniesiem. Podľa toho, kde sa po

mojom príchode na Slovensko ocitnem. To, že v Kanade cirkev musí fungovať trochu inak, je v mnohých prípadoch aj prínosom. Potvrdila sa mi tu jedna vec, že celý život je o vzťahoch. Aké vzťahy má človek s Bohom a s ľuďmi, taký je potom aj jeho život. Veľmi sa mi tu páči, že po každej sv. omši sa kňaz stretne s ľuďmi, v nedeľu ich napríklad čaká pri východe z kostola, snaží sa každého pozdraviť, podať mu ruku. Potom sa s nimi stretne na káve a rozpráva sa s nimi, niekedy takéto stretnutie kňaza a farníkov navzájom trvajú aj hodinu a viac. Je to spoločné zdieľanie sa o živote, o problémoch, radoostiach i starostiach. Raz za mesiac máme aj spoločný obed. Buď ho dobrovoľníci uvaria, alebo každý niečo po spoločnej dohode donesie a vznikne veľký „švédsky stôl“ pre približne sto ľudí. To je úžasné. Tiež ma tu oslovilo veľmi pekné spolicítenie medzi farníkmi, keď treba niekomu pomôcť, napríklad pri strate blízkeho človeka, pri ťažkej situácii, chorobe a podobne. Ide o pomoc či už finančnú alebo duchovnú, napríklad retazová modlitba 24/7. Je to veľká devíza. 🙏

SELFIE S...

LUKÁŠOM MAZANOM, ŠTUDENTOM GYMNÁZIA KRÁĽOVNEJ POKOJA V ŽILINE, Z FARNOSTI VALČA

TEXT JÁN HRKÚT, FOTO ARCHÍV LUKÁŠA MAZANA

Kde chodíš na nedeľnú sv. omšu a nad čím uvažuješ, keď z nej odchádzaš?

Na svätú omšu chodievam prevažne do Martina do kostola vo farnosti Sever, aj keď som z farnosti Valča. To najmä preto, že tam chodím do spoločenstva a taktiež sme dávnejšie bývali v Martine na Severe, čiže som tam zvyknutý chodiť. A keď odchádzam z nedeľnej omše, tak mnohokrát uvažujem, aké veľké požehnanie je, že môžem chodiť takto na svätú omšu a zároveň, ako veľmi málo si to vážim.

Si v predmaturitnom ročníku. Už si si vybral, čo po gymnáziu? Je to ťažké alebo ľahké rozhodovanie? Čo ťa ovplyvňuje?

Už dlhšiu dobu som sa zamýšľal, kam pôjdem po gymnáziu a najviac som sa priblížil k tomu, že by som išiel študovať psychológiu, avšak to nie je vôbec isté. Neraz som rozmýšľal nad politológiou a taktiež nad kňazským seminárom, aj keď tejto možnosti som dlho odporoval. Pre mňa, ako pre veľmi nerozhodného človeka, je to pomerne ťažké rozhodnu-

tie a ovplyvňujú ma dosť aj ľudia, avšak určite nechcem dôjsť k tomu, aby za mňa rozhodli. Snažím sa počúvať priateľov a ľudí, ktorí o týchto povolaniach niečo vedia, a tak si pomaly určujem smer, ktorým by som chcel ísť.

Viem, že si v prvých troch mesiacoch roku 2020 robil Exodus – program duchovnej obnovy pre mužov. Môžeš ho opísať? A tiež to, ako si to prežil, resp. prežíval? Aký si mal z toho úžitok?

Exodus 90 je duchovné cvičenie, ktoré je známe po celom svete medzi kresťanmi. Stojí na troch základných pilieroch – modlitba, askéza a bratstvo. Trvá 90 dní a jeho cieľom je priblížiť človeka k Bohu, odvrátiť ho od starých zlých návykov a dať mu nové dobré návyky, ktoré mu pomôžu a vedú ho viac milovať svoju rodinu, byť viac k dispozícii v službe, v Cirkvi, vo farnosti, byť bližšie k Bohu, byť viac mužom a hlavne byť slobodný od všetkých závislostí. Teda ja som hlavne takto vnímal Exodus a takto som ho prežíval: spôsob, ako byť lepším kresťanom. Samozrej-

me, bolo to pre mňa veľmi ťažké, každý deň som sa musel zdržiavať mnohých vecí, robiť asketické disciplíny, pravidelne sa stretávať na stretnutiach bratstva. To bolo stretnutie, kde sme sa najmä povzbudzovali a zdieľali, ako sa nám darí v tomto duchovnom cvičení. A taktiež som mal každodennú svätú hodinku, teda modlitebný čas strávený s Bohom, trvajúci aspoň 20 minút, ku ktorému sme mali na každý deň zamyslenia a učili sme sa tam počúvať Boha. Modlitba ako časť Exodu ma najviac zmenila. Bolo to pre mňa veľmi silné a to hlavne vtedy, keď som sa jej venoval každý deň. Exodus 90 mal a má pre mňa obrovské ovocie a verím, že aj pre svet. Boh ma cez toto duchovné cvičenie naučil mnohým veciam, pomohol mi prekonať moju lenivosť a aj mnohé moje zlé návyky.

Rozhovor robíme v čase, keď sú školy zavreté a ty sa učíš doma. Čo si sa o sebe dozvedel v tomto období? Zmenilo ťa to? O čom budeš rozprávať svojim deťom a vnúčatám, keď sa budú v škole učiť o tejto kríze?

Toto obdobie je pre mňa veľmi špeciálne a aj náročné. Keď sme prestali chodiť do školy a začala karanténa, ešte stále som bol v Exode 90, ktorý sa mi skončil až na Velkú noc. Vtedy začal byť Exodus naozaj náročný, lebo som musel byť stále doma a stále som sa zdržiaval internetu, filmov, videohier, sladkostí a ďalších vecí. To bol pre mňa dosť veľký boj a zároveň veľké požehnanie. Napriek každodenným bojom, ktoré som mnohokrát nezvládol, som bol veľmi šťastný a stihol som sa doma venovať mnohým veciam. Ale keď sa mi skončil Exodus, tak to začalo byť horšie. Ďalej po Velkej noci to bolo a je so mnou ako na hojdačke, niekedy stihnem toho naozaj veľmi veľa a mám úžasný deň a niekedy ho úplne premárnim. Toto obdobie ma naozaj zmenilo a zažívam silné sebazpoznávanie. A o čom budem v budúcnosti mojím deťom a vnúčatám rozprávať? Budem im rozprávať, ako sa zastavil na chvíľu svet, ako sa všetko spomalilo. A taktiež, ako sme si začali viac vážiť veci okolo seba a začali si uvedomovať, že nie všetko je samozrejmosť.

Keby prišiel do našej diecézy pápež a mal by si navrhnúť nejaké body jeho programu, čo by to bolo?

Podľa toho, v akom období, avšak ak by to bolo počas obdobia pred Velkou nocou a počas nej, určite by som ho pozval na diecézne stretnutie mládeže Kvetný víkend. To preto, aby mohol vidieť mládež Žilinskej diecézy. Pozval by som ho

do katedrály na slávnostnú svätú omšu, určite na nejaké modlitby chvál, a tiež do nejakého spoločenstva mladých, aby videl ako fungujeme. A ak by tu bol dlhšie obdobie, tak by som ho určite pozval na Godzone turné do Žiliny. 🙏

INZERCIA

FILMOVÉ VEČERY

s TV LUX

BRAT SLNKO, SESTRA LUNA

13.6.

AKO PÁN BOH DÁ

30.6.

» 📱 < Sledujte nás aj na mobilnej aplikácii TV LUX. > 📱 <

www.tvlux.sk

KREŠŤAN BOL JEDENÁŠŤ ROKOV NEPRÁVOM VO VÄZENÍ

„Ďakujem Bohu za slobodu“

Bhaskar Sunamajhi (43) je jedným zo siedmich kresťanov, ktorí boli v roku 2008 falošne obvinení a odsúdení za vraždu vodcu hinduistov v provincii Kandhamal v indickom štáte Urísa (Odisha). Vražda spustila najhoršiu vlnu prenasledovania kresťanov v modernej indickej histórii.

TEXT A FOTO PÁPEŽSKÁ NADÁCIA ACN

Bhaskar Sunamajhi bol na návštevy polície u seba doma zvyknutý. Ako Gram Rakhi, akýsi „strážca dediny“ Kotagarh, často s políciou spolupracoval na riešení problémov, ktoré sa u nich v dedine vyskytli. Nezlakol sa preto ani 13. decembra 2008, keď mu opäť zaklopali na dvere. Policajti ho vyzvali, aby išiel s nimi. Návrat domov mu trval jedenásť rokov.

”
BOLO NEUVERITEĽNÉ VIDIEŤ, ŽE MÔJ SYN SA ZA TÝCH JEDENÁŠŤ ROKOV STAL VYŠŠÍM NEŽ JA.“

„Na začiatku som netušil, prečo ma uväznili. Bolo to, akoby som bol obklopený úplnou temnotou. Postupne som spoznal ďalších šesť kresťanov, ktorí boli rovnako ako ja zatknutí. Rozhodli sme sa spolu modliť a dôverovať Pánovi, pretože sme nespravili nič zlé,“ hovorí Bhaskar. Situácia sa zdala beznádejná. Boli obvinení z vraždy, o ktorej vedeli, že ju nespáchali. „Keď sme boli vo vnútri veľmi zúfalí, modlitba predstavovala pre nás jedinou útechu. Popri našich spoločných modlitbách som každý deň začínal i končil tichou osobnou modlitbou,“ hovorí. Tento

prípád nebol v Indii ojedinelý. India je síce formálne sekulárna krajina, hovorí sa o nej aj ako o najväčšej demokratickej krajine na svete. No v realite sa vláda nikdy neštitila využiť náboženskú kartu, najmä v čase, keď jej klesala popularita.

PROBLÉM SA TÝKA NIELEN KREŠŤANOV

Napríklad v roku 2002 úrady ovládané vládou zmasakrovali v Guajarate tisícky nevinných moslimov a desaťtisíce vyhnaní z ich domov. Situácia v roku 2008 si zasa vyžiadala obrovské straty na životoch kresťanov. Takmer stovku zavraždili, desiatky tisíc ľudí muselo utiecť, vypálili tristo kostolov. Už v roku 2003 napísal americký politológ indického pôvodu Fareed Zakaria vo svojej knihe Budúcnosť slobody, že „počas posledných desaťročí sa začala India pomaly líšiť od obrazu, ktorý majú vo svojich srdciach jej obdivovatelia. Nestala sa menej demokratickou: v dôležitých záležitostiach je dokonca demokratickejšia. Dnes je však menej tolerantná, menej nábožensky neutrálna, menej liberálna a menej si ctí zákony.“

Žiaľ, situácia sa za tie roky nezlepšila, práve naopak. Podľa publikácie z dielne ACN Trpiaci

a zabudnutí: Správa o prenasledovaní kresťanov v rokoch 2017 – 2019 patrí India ku krajinám, kde sa najviac zhoršilo dodržiavanie náboženskej slobody. Podľa jedného výpočtu bolo v roku 2017 zaznamenaných 440 protikresťanských incidentov, 477 v roku 2018 a 117 v prvom štvrtroku 2019. Útoky sprevádza zabíjanie konvertitov a sexuálne násilie, ako je napríklad znásilnenie piatich

BHASKAR SUNAMAJHI (VĽAVO) SO SYNOM DAUDOM.

žien pracujúcich pre kresťanskú mimovládnu organizáciu v Džhárkhande. V roku 2018 bolo zatvorených viac ako sto kostolov z dôvodu extrémistických útokov alebo zásahov zo strany štátnych orgánov.

ŤAŽKÝ ŽIVOT ZA MREŽAMI

Protikresťanské nálady prežíval uplynulých jedenásť rokov Bhaskar Sunamajhi spolu s ďalšími siedmimi väzňami za mrežami. „Jediným pozitívom, ktoré si spájam s časom stráveným vo väzení, je to, že som sa naučil správne písať. Ako väčšina ľudí v našej odľahlej oblasti, ani ja som nikdy nebol v škole; teraz som využil voľný čas vo väzení, aby som sa učil písať,“ priznáva. Ostatní väzni na nich hľadeli ako na vrahov, a tak sa k nim aj správali. Aj s manželkou sa mohol vidieť iba raz za mesiac. „Trvalo jej celý deň, kým sa dostala z našej dediny do väznice Phulbani, vzdialenej sto míľ. Cesta pre ňu znamenala niekoľko prestupov autobusmi. Na druhý deň ráno prišla k väzenskej bráne a čakala na návštevné hodiny, ktoré boli často až popoludní. Keď mal ich syn Daud štyri roky, Debaki sa rozhodla nechať

ho v Phulbani s pastorm, ktorý k sebe prijal niekoľko ďalších detí. „V blízkosti našej dediny nebola žiadna škola a nechceli sme, aby náš syn zostal negramotný ako my. Niekedy priviedla Dauda do väzenia. To boli skvelé dni. Daud mal iba šesť mesiacov, keď som sa dostal za mreže,“ vysvetľuje. O niekoľko mesiacov neskôr prišla Debaki s dobrou správou, že v marci 2016 pôjde s manželkami ostatných šiestich do Naí Dillí. Pri tejto príležitosti sa začala online kampaň za ich prepustenie. „Všetci sme boli nadšení a plní nádeje. Zintenzívnili sme naše modlitby a čakali na veľký deň.“ Vedeli, že sloboda sa blíži. Museli však čakať ďalšie tri roky. Nakoniec ho 5. decembra 2019 prepustili – zatiaľ len na kauciu. „Bol som nesmierne šťastný, keď sme všetci siedmi mohli spolu stráviť Štedrý večer s Bibliou v ruke a na slobode v našej domovskej dedine. Bolo tiež neuveriteľné vidieť, že môj syn sa za tých jedenásť rokov stal vyšším než ja. Som rád, že som opäť so svojou manželkou Debaki, s príbuznými a ľuďmi z dediny. Ďakujem Bohu za slobodu. Prosím všetkých, aby sa modlili za nás siedmich. Sme von len na kauciu. Stále sme obvinení z vraždy, ktorú sme nespá-

chali. Modlíme sa, aby Najvyšší súd v Urísy (Odishi) zrušil obvinenia, aby sme mohli žiť v pokoji.“

KREHKÁ KOMUNITA SO SILNOU VIEROU

Kresťanstvo je v Indii menšinové náboženstvo. Kresťanov sa v krajine síce nachádza okolo 35 miliónov, z toho 70 % katolíkov, avšak vzhľadom na celkovú populáciu kresťania tvoria len 2,3 % obyvateľov. Navyše, väčšina z nich patrí k najchudobnejším vrstvám spoločnosti. V krajine stále do určitej miery funguje kastový systém, v rámci ktorého väčšina kresťanov patrí do tej najspodnejšej – tzv. nedotknuteľní. Tejto kaste sa v rozpore s originálnymi duchovnými textami hinduizmu prisudzuje nečistota. Členovia vyšších kást sa jej majú vyhýbať, čo prakticky znamená, že títo ľudia majú len minimálnu šancu na zamestnanie, vzdelanie a dôstojný život. 🙏

JAKUB VÁCLAVEK

bol v červenej zóne v Paríži

V istom rozhovore na tému slovenského úspechu pri zvládaní pandémie Covid-19 povedal profesor Vladimír Krčméry, že Pán Boh na nás dopustil len takú skúšku, akú sme boli schopní zvládnuť. A tak je pre nás situácia, akú zažilo Francúzsko a zvlášť Paríž, úplne nepredstaviteľná.

TEXT GABRIELA KVASNICOVÁ, FOTO ARCHÍV JAKUBA VÁCLAVKA

Epidémia si v tejto krajine vyžiadala 26 tisíc obetí a v čase, keď nákaza kulminovala, intenzívnu starostlivosť potrebovalo naraz sedemtisíc ľudí. Využili sme teda jedinečnú možnosť dozvedieť sa, ako to vyzeralo v „prvej línii“ v Paríži, vďaka osobnej skúsenosti mladého medika Jakuba Václavka. Žilinčan, ktorý už pätnásť rokov žije so svojimi rodičmi vo Švajčiarsku, svoju odbornú stáž absolvoval v nemocnici v metropole Francúzska.

Počty vážne chorých pacientov s diagnózou nového koronavírusu a tých, ktorí jej podľahli, sú neporovnateľné so situáciou na Slovensku. Mohli by ste nám opísať, ako to vyzeralo v parížskej nemocnici?

Je to určite neporovnateľná situácia. Prvý nakazený bol vo Francúzsku ešte koncom januára. Počas februára bola situácia dosť stabilná, nakazení boli zatiaľ všetci zo zahraničia, až začiatkom marca sa situácia začala vymykať spod kontroly. Vírus sa začal prenášať aj na francúzskom území. V tom čase som akurát stážoval na pľúcnom oddelení nemocnice Tenon na poschodí, kde boli hlavne

pacienti s vážnymi pľúcnymi chorobami, takže ľudia pre ktorých predstavoval vírus zvýšené riziko. Všetci pacienti so zvýšenou teplotou sa testovali na Covid-19. Keď bolo jasné, že situácia sa len tak rýchlo neupokojí, snažil sa personál prepustiť domov všetkých pacientov, u ktorých bola možná domáca liečba. Najvyššie riziko nakazenia totiž predstavovala nemocnica. Po určitom čase prerobili skoro celé pľúcne na oddelenie Covid-19, zostalo len jedno poschodie pre neinfikovaných pacientov s inými problémami. Nás študentov potom už nechceli púšťať do „korona časti“ oddelenia a dali nám úlohy, ktoré boli bezpečnejšie. Po Veľkej noci sa mi stáž na pľúcnom oficiálne skončila a začal som pracovať na urgentnom príjme, kde boli pacienti bez, ale aj s koronavírusom. Ak bolo podozrenie, tak ich dali do konkrétnych izieb a personál vedel, že si treba dať ochranné pomôcky.

Na takúto situáciu nebolo evidentne pripravené žiadne zdravotnícke zariadenie nikde na svete. Ako zvládala nemocnica nápor pacientov, ktorí potrebovali intenzívnu starostlivosť?

Pracoval som síce v dvoch nemocniciach, ale obe patria do jedného celku, systému verejného zdravotníctva v Paríži, takzvané APHP. Ako vo väčšine krajín Európy aj vo Francúzsku chýbalo vybavenie a ochranné pomôcky. Masky aj celotelové obleky sa šetrili pre personál, ktorý fyzicky narábal s pacientmi. Keď chýbali obleky, tak sa muselo improvizovať s igelitovými vrecami na odpad. Ale celkom sa to dalo. Posledné týždne je pacientov už menej a oblekov viac. K tomu pribudol aj personál, ktorý ochorenie už prekonal, a tým pádom sa už nemusí až tak chrániť. Vo Francúzsku nebol hlavný problém nedostatok JIS lôžok, ale rozmiestenie chorých. Najviac ochorení bolo v Ile de France, čo je aglomerácia Paríža a v regióne Grand Est na východe krajiny. V týchto oblastiach dosť lôžok nemali, takže to vyriešili prevozom pacientov v rýchlovlakoch TGV do iných častí Francúzska, kde miest bolo dosť. Našťastie sa vo Francúzsku vyhli potrebe rozhodovať, koho zachráni a koho nie.

Zaujímá nás i vaša skúsenosť študenta medicíny. Neľutujete, že ste sa na to dali? Vieme, že to

bolo z vašej strany dobrovoľné rozhodnutie.

Nie, neľutujem nič, aj keď je vo Francúzsku stáž povinnou súčasťou štúdia, nikoho tu nenútili byť v styku s Covid-19 pacientmi. Riziko závažného priebehu choroby pre moju vekovú kategóriu je priam zanedbateľné, takže o seba som veľmi obavu nemal. Štúdium medicíny som si od začiatku veľmi obľúbil a práca počas takejto nezvyčajnej situácie je pre mňa veľká skúsenosť. Okrem toho som aj rád, že som mohol aspoň trochu pomôcť – všetci sme v tom spolu.

Čo bolo pre vás najťažšie, najnáročnejšie? Mnohými i u nás otriasol prípad 16-ročného dievčaťa z Paríža, ktoré na nákazu zomrelo...

Takéto extrémne prípady sme ako študenti, samozrejme, sledovali veľmi podrobne, vždy sme sa snažili zistiť, či tak mladá obeť mala nejaké závažné chronické ochorenie, alebo bol príčinou úmrtia naozaj len ten vírus. Je síce pravda, že sú aj mladé obeť bez chronických ochorení, ale vždy si treba uvedomiť, že je to naozaj veľmi zriedkavé. Aj keď je pravda, že na urgentnom príjme som sa stretol s viacerými prípadmi Covid-19 v mojom veku, ktoré neboli síce život ohrozujúce,

ale predsa len nemožno bagatelizovať stav, keď inak zdraví ľudia prekonávajú infekciu tri až štyri týždne. Stále je tiež otáznne, či poškodenie pľúc viditeľné na CT zostane ako jazva aj na dlhší čas.

Určite to bola pre vás obohacujúca skúsenosť. Čo si teda z tejto pandémie odnášate do budúcej kariéry lekára, no i do osobného života?

Je to, samozrejme, jedinečná skúsenosť a je možné, že už nikdy nič podobného nezažijem. Epidémie rôznych infekčných chorôb sú vďaka očkovaniu a zlepšenej hygiene v rozvinutých krajinách podstatne zriedkavejšie ako v minulosti. Ďalšia skúsenosť je, že človek si nikdy nemôže všetko naplánovať na sto percent, vždy budú na svete okolnosti, ktoré nie sú ovplyvniteľné a čím skôr to človek pokorne prijme a akceptuje, tým lepšie. Ako sa hovorí na Slovensku – človek mieni, Pán Boh mení. Keď som v septembri odchádzal na desať mesiacov do Paríža, mal som celý školský rok viac-menej naplánovaný. V marci a apríli som chcel absolvovať návštevy rodiny a kamarátov a neskôr som mal v pláne trochu objavovať iné časti Francúzska. Prišla korona a na-

miesto návštev a cestovania som mal osem týždňov relatívne prísnej karantény.

Ako vnímate uvoľňovanie opatrení vo Francúzsku? Nie je to vzhľadom na čísla predčasný? Pripravujú sa nemocnice na prípadnú druhú vlnu nákazy?

Osobne som, samozrejme, veľmi rád, že sa opatrenia už uvoľnili, ale je pravda, že situácia sa nedá porovnať so Slovenskom a šanca, že sa vírus úplne vytratí, je tu podľa mňa dosť nízka. Reštaurácie, kiná, kostoly a veľa iných zariadení je ešte zatvorených (rozhovor sme robili v polovici mája, odkedy sa už situácia zmenila – pozn. red.), takže život ešte zďaleka nie je v norme ako vo februári. Hlavný cieľ je momentálne zvýšenie testovania a aj testovanie kontaktov. Takto sa budú snažiť izolovať ložiská vírusu a držať dost voľných miest na JISkách. Druhá vlna je, samozrejme, možná, množstvo infikovaných ešte stále nestačí na vytvorenie kolektívnej imunity, aj keď sa ešte vôbec nevie, či to bude fungovať. Nemocnice získali veľa skúseností počas prvej vlny a myslím si, že ak príde druhá, tak budú na to pripravené po personálnej aj materiálnej stránke. 🙏

POČAS NÁVŠTEVY FRANCÚZSKÉHO
PREZIDENTA EMMANUELA MACRONA
V NEMOCNICI.

AKO UZDRAVIŤ CHORÝ SVET?

Po obmedzeniach, aké si mnohé generácie nepamätajú, nastáva úľava a postupne sa budeme vracaať do normálu. Aj tak nás čakajú eštie náročné časy, pretože priškrtená ekonomika potrebuje čas, aby sa zotavila. A bude treba múdre rozhodnutia, kam nasmerovať obmedzené zdroje.

TEXT DUŠAN VÁCLAV, FOTO PEXELS

Svätý Otec František v príhovore počas mimoriadneho Urbi et orbi 27. marca povedal pamätnú vetu: „Napredovali sme bezohľadne a mysleli sme si, že navždy zostaneme zdraví v chorom svete.“ O pár dní nato pripomenul jedno španielske porekadlo: „Boh odpúšťa vždy; my ľudia odpúšťame niekedy áno, niekedy nie; Zem neodpúšťa nikdy“.

ZMENA „ZHORA“ ČI „ZDOLA“

Mali sme čas zastaviť sa a prichádza čas, aby sme pripravili odpoveď na otázku, ako chorý svet uzdraviť. Musíme hľadať rovnováhu medzi dvoma princípmi – nariadeniami „zhora“ alebo zmenou „zdola“. Pozor si treba dať

na riešenia, ktoré sú lúbivé a mediálne ľahko prezentovateľné ako ekologické úsilie, pri ktorých ale nie je jasné, koľko nás budú stáť a aké efekty prinesú. Je pohodlné prihlásiť sa k nejakému environmentálnemu hnutiu, tlačiť na prijímanie regulácií a kvót, zúčastniť sa demonštrácie, ale ak to zostane len v deklaratívnej rovine, je to málo. Podobne pripomína Svätý Otec František: „...potrebujeme ekologickú konverziu, ktorá by sa prejavila v konkrétnych skutkoch.“ Kanadský psychológ a profesor na University of Toronto Jordan Peterson sa prihovára za individualistický princíp – začať od seba, robiť malé veci vo svojom okolí, pokúsiť sa vziať do prospešných aktivít ľudí vo svojej komunite, budovať svoju kariéru, vďaka čomu príde

možnosť prevziať čoraz väčšiu a väčšiu zodpovednosť a nahradiť nemúdre rozhodnutia rozhodnutiami rozumnými a kompetentnými. Peterson vystríha pred tými, ktorí chcú meniť svet, zatiaľ čo nemajú poriadok vo vlastnom dome.

ZABUDNÚŤ NA NEPERSPEKTÍVNE NÁVYKY

Súčasná situácia plná nezvyčajných obmedzení nám môže pomôcť, aby sme zmenili niektoré nezdravé návyky súvisiace s konzumným spôsobom života. Zrazu zisťujeme, že nemusíme lietať niekoľkokrát do roka do vzdialených kútov našej planéty, aby sme si oddýchli. Takmer rovnako môžeme zrelaxovať na čistinke

uprostred neďalekého lesa. Zistujeme, že si dokážeme odvyknúť od neobmedzene bohatého jedálnička plného exotických ingrediencií. Pritom na Slovensku produkujú farmári mnohokrát kvalitnejšie, nášmu tráveniu prirodzenejšie a v súvislosti s jednoduchšou distribúciou aj nepochybne čerstvejšie potraviny. Dá sa spomenúť ešte mnoho, ale pointou je, že máme veľký priestor na uskomnenie sa a prehodnotenie našich spotrebiteľských rozhodnutí, čo môže byť prospešné pre celú planétu.

DO ČOHO TERAZ INVESTOVAŤ

Čaká nás ekonomická recesia, o to viac treba dobre zvažovať, kam nasmerovať obmedzené zdroje. Zostáva pravdou, že pre budúcnosť krajiny a jej konkurencieschopnosť sú kľúčové investície do vzdelávania a vedy. Európa chce byť lídrom v boji proti klimatickým zmenám (krajiny EÚ schválili cieľ, ktorým je dosiahnuť, aby bola EÚ do roku 2050 v súlade s Parížskou dohodou klimaticky neutrálna). Preto sú na mieste obzvlášť investície do vývoja lacnejších foriem zelenej energie, ktoré prirodzene budú potom chcieť využívať aj krajiny, ktoré v záujme zachovania ekonomického rastu nie sú v súčasnosti ochotné vzdať sa činností, ktoré životnému prostrediu škodia. Darmo bude Európa „zelená“, keď zvyšok sveta bude prírode naďalej škodiť. S tým súvisí i nutnosť pomáhať chudobným krajinám vymaniť sa z kolotoča biedy. Od ľudí, ktorí nemajú čo jesť, totiž nemôžeme očakávať, že budú vyvíjať úsilie pre nejaké témy životného prostredia. Autor článku je optimistom v očakávaní nových technológií a vedeckých vynálezov, ktoré napomôžu zvrátiť niektoré dôsledky environmentálnych hrozieb. Ukázalo sa to i pri súčasnej koronakríze, v ktorej malé Slovensko so svojou podvyživenou vedou dokázalo priniesť zásadné príspevky do boja s koronavírusom:

spomeňme vlastné testy, príspevky slovenských vedcov k hľadaniu vakcíny, nehovoriac o podniku Chirana Stará Turá, ktorá je významným svetovým hráčom v produkcii umelých pľúcnych ventilácií, ktoré vyvinuli tu na Slovensku.

KOHO POLITICI POČÚVAJÚ

Všetkým nám je jasné, že rozhoduje politika. Konečné rozhodnutie o stratégiách či rozpočtoch je na pleciach tých, ktorým voliči dali dôveru. Pritom je však zásadné, koho politici počúvajú a aké štúdie tvoria podklady pre ich rozhodnutia. Dnešná situácia napomohla zvýšeniu kreditu slov vedcov. Vedľa nich stoja ekonómovia, pretože všetko niečo stojí. Prosperujúca

ekonomika totiž generuje financie, z ktorých je financované aj zdravotníctvo a ekonomickou recesiou priškrtený rozpočet zdravotníctva môže spôsobiť iné závažné problémy, čo takisto môže viesť k stratám na životoch. Rozhodnutia o uvoľňovaní karanténnych opatrení preto potrebujú zohľadňovať protiepidemiologické, ale aj ekonomické argumenty. Zadaním pre vedenie krajiny je nájsť rovnováhu, čo zjavne nie je ľahká úloha. Preto vypočujme slová sv. Pavla: „Predovšetkým žiadam, aby sa konali prosby, modlitby a orodovania a vzdávali sa vďaka za všetkých ľudí, za kráľov i za všetkých, čo sú na vyšších miestach, aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote“ (1Tim, 2,1n).

Z PERNÍKOVEJ CHALÚPKY DO BIOKLIMATICKÉHO PARKU DRIENOVÁ

Kde bolo, tam bolo, neďaleko kostola sv. Ladislava v Rajci vyrástla Perníková chalúpka u anjela – vedľa totiž stojí i socha anjela – pamätník obetiam 1. svetovej voj-

ny. Drobná drevená stavba je popri ceste zo Žiliny do Prievidze neprehliadnuteľná. V prevádzke bude od júna 2020. Za týmto projektom stojí Občianske združenie Ekoener-

gia z Rajca, ktoré je od roku 2014 správcom Bioklimatického Parku Drienová. A práve aktivity, ktoré sú jeho súčasťou, boli podnetom pre postavenie Perníkovej chalúpky. Tá totiž bude slúžiť ako dôležitý informačný bod a prezentačné miesto pre vlastné bio produkty – napr. tradičné perníky s vlastnými motívami, špaldová múka, med, pohánkové krúpy, špaldové a pohánkové vankúše. Infocentrum BIOKLIMA, ako znie oficiálny názov, naznačuje, čo je už dlhodobou témou aktivít v Bioklimatickom Parku. 27 hektárový areál je po šiestich rokoch príkladom prírode blízkych riešení a opatrení pre obnovu poškodenej vidieckej a poľnohospodárskej krajiny na Slovensku. Najdôležitejšie sú ale fungujúce opatrenia pre adaptáciu

na zmenu klímy, a to napríklad jednoduché a efektívne zadržiavanie dažďovej vody tam, kam dopadne. Tradičné gazdovanie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie tu vedie cestou k miestnej sebestačnosti. Rastlinná výroba sa sústreďí na pestovanie tradičných plodín ako špalda a pohánka a finalizuje ich až do kvalitnej múky, zrna i využitia šupiek na šitie vankúšov podporujúcich zdravie. Nájdete tu i ovocný sad starých odrôd, kde sa pokojne pasie stádo kamerunských oviec. Bioklimatický Park dnes slúži školám, orga-

nizáciám i jednotlivcom ako živé vzdelávacie a výskumné centrum. Detské Ekoprogramy i praktické workshopy majú za cieľ vzdelávať, formovať a inšpirovať deti i dospelých k vytváraniu skutočných hodnôt. Navštíviť tu môžete i pustovňu Antona Srholca, Božie muky Sestry Zdenky Schelingovej a Titusa Ze-

mana ale i pamätník Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej. Slová Svätého Otca na jubilejný 50. Deň Zeme nás vyzývajú k obnove úcty k Zemi, krajine a pôde. V tomto krízovom období si uvedomujeme ich význam oveľa viac. 🌱

PRI DNEŠNOM SLÁVENÍ DŇA ZEME SME POVOLANÍ ZNOVUOBJAVIŤ ZMYSEL POSVÄTNEJ ÚCTY K ZEMI, PRETOŽE ONA NIE JE LEN NAŠÍM DOMOVOM, ALE AJ DOMOM BOŽÍM.“

ŠPALDOVÉ A POHÁNKOVÉ VANKÚŠE

Vankúše sú naplnené plevami bio špaldy a pohánky s láskou dopestovaných v Bioklimatickom Parku Drienová

Nielen na boľavé kĺby, chrbticu, kríže ...

Múdrosť z minulosti sa vrátila do regálov zdravých predajní. Nájdete ich aj v Perníkovej chalúpke u anjela v Rajci.

Špaldové vankúše sa vracajú z minulosti. Používali ich naše praprarastaré mamy na liečenie teplom. Vankúše nahrievali a prikladali pacientom na bolestivé miesta na tele.

Vankúš si jednoducho nahrejte na slnku, krbe, radiátore, na nízkej teplote aj v rúre. Veľmi dobre akumuluje, uchováva a vyžaruje teplo. Nahriata špalda krásne vonia, pripomína vôňu sena. Zohriata sa využíva všade tam, kde je treba suché teplo na liečenie. Či už na stuhnutú chrbticu, boľavé kĺby, kríže a aj na úľavu od migrény a od menštruačných bolestí.

Využijete ho pri sedení v práci, ako oporu hlavy, pre dobrý spánok, pri cvičení ale i cestovaní.

V Perníkovej chalúpke ponúkame aj ďalšie zdravé dobroty dopestované vlastnoručne a v čase pandémie aj bavlnené rúška. Objednávať môžete aj e-mailom alebo telefonicky - **0904 444 245**, park.drienova@gmail.com www.bioklimapark.com

Všetky finančné prostriedky z predaja vankúšov a zdravých dobrôt budú slúžiť na obnovu pôdy, zmiernenie klimatických zmien a vzdelávanie detí a mládeže v Bioklimatickom Parku Drienová.

NAJPRV BOŽIE KRÁĽOVSTVO...

Z vlastnej skúsenosti hovoria, že keď sa snažíme sústrediť na Božie veci, On sa sústreďí na tie naše... Presne, ako sa píše v Písme. I preto sa rozhodli hľadať ho, každý sám a ostatných päť rokov aj spoločne – Peter (30) a Anna (29) Šípekovci z Považskej Bystrice.

TEXT BEÁTA JAROŠOVÁ V SPOLUPRÁCI S PETROM A ANNOU ŠÍPEKOVCIAMI,
FOTO LUKAS PASTOREK PHOTOGRAPHY, ARCHÍV ŠÍPEKOVCOV

”
**HĽADAJTE TEDA
NAJPRV BOŽIE
KRÁĽOVSTVO A JEHO
SPRAVODLIVOSŤ
A TOTO VŠETKO
DOSTANETE NAVYŠE“
(MT 6,33).**

„Keď sa nás niekto spýta, ako sme sa zoznámili, odpovieme, že v kostole. Hoci sme o sebe vedeli už skôr, zoznámil nás raz po svätej omši Aničkin starší brat, s ktorým som sa kamarátil. Potom som sa párkrát ocitol u nich na návšteve, až sa raz terajší svokor spýtal, či idem za Jurajom alebo Aničkou... Výsledok si asi viete domyslieť. Okrem návštev sme si spolu často

písali a zistili sme, že máme toho veľa spoločného. Stále „bolo o čom“, spomína Peťo.

NEZASLÚŽENÝ BOŽÍ DAR

„Krátko po svadbe sme zistili, že sa naša rodinka rozrastie. Prvej dcérke (3) sme dali meno Kristína (páči sa nám jeho význam). Netrvalo dlho a Aničke opäť začalo rásť brucho. Na sviatok Panny Márie Bohorodičky sa nám narodila druhá dcéra Mária (2). „Jojo efekt“ fungoval aj do tretice a nášmu najnovšiemu sedemmesačnému modelu sme dali meno Dávid. Každé z detí je jedinečné, majú rozličné povahy, výzor a sú pre nás úžasným nezaslúženým Božím darom.“

Šípekovci sú učители. Anička v tom mala vždy jasno, vzťah k deťom ju nasmeroval na štúdium učiteľstva pre primárne vzdelávanie, učiť stihla dva roky, a potom začala „dovolenkovať“ pri svojich deťoch. U Peťa bola cesta k učiteľstvu dlhšia. Po vyštudovaní vysokej školy strojárského zamerania zistil, že vzťah k hudbe, ktorej sa od mala venoval, je silnejší. A tak sa vrátil na akademickú pôdu, tentoraz s gitarou v ruke. V súčasnosti učí

klasickú gitaru na základnej umeleckej škole.

RODINA

„Pochádzam z tradične veriacej rodiny. Moje osobné obrátenie malo viacero etáp. Prvá prišla počas víkendovky pred birmovkou. Vtedy som pocítil prvýkrát, že Boh nie je niekto imaginárny a že s Ním môžem mať osobný vzťah. Nasledovalo obdobie hore – dole, no keď raz Bohu poviete svoje „áno“, On sa vás nevzdá. Problém však bol, že som si žil ako „kresťan – sólista“. Už som sa poznal s Aničkou, no myšlienku spoločenstva som odmietal. Keď som aj prišiel medzi ľudí, chcel som byť nezávislý, mať komfort, že prídem, iba kedy ja chcem a na čo chcem... Pán to však plánoval inak. Bolo veľa vecí, čo postupne búralo moje múry, či už projekt Godzone, rôzne podujatia, konkrétni ľudia. Ale zmena zmysľania prišla cez vyučovania o Božom kráľovstve s jedným skvelým kňazom. Vtedy som sa rozhodol – áno, chcem spoločenstvo. A som v ňom doteraz aj s mojou manželkou,“ hovorí Peťo. Anke pevné základy viery položili rodičia. „Žili sme „tradičnú vieru“ a aktívny život vo farnosti.

Ale živý vzťah s Otcom prišiel asi až v čase dospievania. Nebolo to u mňa o „rýchloobrátení“, skôr to bol dlhodobý proces. Aj keď som sa od malička motala okolo kostola, spievala v zboroch, chodila na rôzne stretká a mládežnícke akcie, najvýraznejšia zmena zmýšľania prišla počas spomínaných vyučovania o Božom kráľovstve. Bolo to v začiatkoch nášho vzťahu s Peťom. V tom čase sa začínalo formovať aj naše spoločenstvo Efata, ktoré je pre nás doteraz duchovnou rodinou.“

ÁNO

Chodili spolu tri a pol roka. „Po dvoch rokoch sme sa zasnúbili. Na začiatku chodenia sme sa snažili stretávať prevažne tak, aby sme boli aj s kamarátmi a mohli sa čo najlepšie spoznať v „bežnom živote“. Chodenie bolo kľúčové. Nanovo sme budovali každý svoju identitu

a Boh uzdravoval naše zranenia. Bol to dostatočný čas na to, aby sme sa mohli navzájom spoznať v rôznych situáciách, naučili sa komunikovať tak, aby sme sa chápali (i keď to je asi práca na celý život). Učili sme sa aj trpezlivosti a poznaniu, že všetko má svoj čas...“ Vnútorňa istota, že Aňa je tá pravá, sa u Petra budovala ako skladačka. „Nadobudol som ju v kostole, keď povedala „áno“. Samozrejme, moje rozhodnutie pre Aničku prišlo skôr, preto som ju požiadal o ruku. Predchádzalo mu, pochopiteľne, množstvo malých „puzzle“ situácií, ktoré vytvárali čoraz krajší obraz,“ hovorí Peter. Ankina istota prichádzala postupne. „Láska je rozhodnutie, každý deň sa musíme nanovo pre seba rozhodnúť. No rozhodnutie, že práve s Peťom chcem prežiť svoj život, prišlo približne po roku chodenia, keď som mu začala naznačovať, že má kúpiť prsteň...“ dopĺňa Anka.

Uvedomenie si, že Boh povýšil manželstvo na sviatosť je podľa nich veľmi silné: „Zo sily tejto sviatosti čerpáme každý deň. Cítíme to najmä v ťažších chvíľach. V dnešnej dobe je veľa útokov na rodinu a manželstvá. Boh je však v každej sviatosti osobne prítomný, a preto pokiaľ ho „nevytlačíme“ na okraj, myslíme si, že sa nemáme čoho báť.“

VŠETKO A NIČ

Prišli deti. Ako hovoria, zmenilo sa všetko a nič. „Svoj aktívny životný štýl sme si ponechali, aj keď, samozrejme, s ohľadom na potreby a šťastie detí. Ony nás učia pokore, pretože zrazu naše túžby musíme podriaďovať niekomu ďalšiemu. Rodičovstvo nás veľa učí o Bohu a jeho Otcovskej láske k nám. Deti sú ako „špongia“, všetko nasávajú. Preto sa chceme snažiť žiť autentický život kresťana, aby viera

nebola iba niečo naučené. Túžime, aby žili Božiu prítomnosť a aby ne-stratili osobný vzťah s Bohom. Aby sa s ním dokázali stále tak úprimne detsky porozprávať ako teraz. Najkrajšie a niekedy zároveň najnáročnejšie na manželstve je, že všetko musíme robiť s ohľadom na toho druhého. Každé rozhodnutie jedného z nás má vplyv na oboch, v súčasnosti vlastne na celú rodinu.

„Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše“ (Mt 6,33). Môžeme svedčiť, že toto nie je hocaký výrok z Písma! Naozaj zažívame, že keď sa my snažíme starať o Božie veci, Boh sa stará o naše. Zázračne rozmnožuje náš čas, financie... To je asi odpoveďou, ako možno zladať rodinu, službu a rôzne aktivity. Takisto zažívame dar rodiny a priateľov, keď nám občas niekto dohliadne na deti, aby sme mali čas na seba (fakt je, že je ho stále menej a detí stále viac...).“

EFATA

Ako veľké pozitívum vnímajú Peter a Anka, že sú v spoločenstve obaja. „Nevieme si predstaviť, že by jeden z nás nebol pre spoločenstvo rozhodnutý. V tom prípade by to bolo omnoho náročnejšie, či už pre náš vzťah, alebo aktívny život v spoločenstve. Pre spoločenstvo nám horí srdce o to viac, že sme obaja členmi vodcovského stretka. Peťo má na starosti aj chválovú oblasť. Chodíme takisto na rodinné stretká, na ktoré sa naše deti vždy veľmi tešia a majú tam veľa kamarátov.

V službe mladým vidíme obrovský význam. Majú veľký zápal, potenciál, no často sú ako stratené ovečky. Idú, ale nevedia kam. Práve preto je dobré ukázať im Pastiera, ktorý je zároveň Cestou. Aj keď služba pre mladých je v istom zmysle náročná, patrí medzi naše srdcovky. Často si zo služby viac odnášame, ako dáme. Či sa nám takáto služba darí? Našou úlohou je

svedčiť o tom, čo Boh urobil pre nás a ponúknuť im, aby mu dali šancu aj oni... ostatné už spraví Boh sám.“

K BOHU A K HUDBE

V rodine Šípekocov má významné miesto aj hudba. Peter je aktívny gitarista, vyrastal v hudobníckej rodine, kde bol hlavným nástrojom akordeón, na ktorom tiež hrával. Vďaka manželke „privoňal“ aj k folklóru. V súčasnosti Peter hrá v ľudovej hudbe Javorníček

na kontrabas. Kým sa stal otcom, mal gospelovú kapelu, kde hrával vlastné piesne. Venuje sa chválam v spoločenstve a vo farnosti slúži v mládežníckom zbore.

Anička vyrastala v rodine folkloristov. Rodičia vedú folklórnu skupinu, v ktorej tancuje a spieva. Vedie i mládežnícky zbor vo farnosti.

„Deti sa snažíme viesť k Bohu aj k hudbe. Dievčatá sú riadne speváčky, Dávid zatiaľ iba bubnuje po všetkom, čo mu príde pod ruky.“ 🎵

KAM NA VÝLET V ŽILINSKEJ DIECÉZE?

GROTTA S VYHLIADKOU

TEXT A FOTO RASTISLAV ŠMIDOVÍČ

Počas vrcholiacej jari či v lete si môžeme naplánovať aj nie príliš náročný výlet, ktorý bez problémov zvládnú všetky vekové kategórie. V Dubnici nad Váhom v parku Jána Baltazára Magina sa nachádza Grotta s vyhliadkovou vežou.

Slovo grotta v taliančine znamená jaskyňa. V miniatúre predstava-

je hrad stojaci na vysokej skale s výhľadom do ďalekého okolia. Má pravidelný osemuholníkový tvar drevenej konštrukcie upevnenej na umelej skale z lomového a tufového kameňa, pripomínajúcej ruinu, pozostávajúcej z umelej jaskyne. Veža sa skladá z troch častí, spodnej krbovej miestnosti s najstaršou pôvodnou podlahou z riečneho kameňa, spoločenskej miestnosti a z vyhliadkovej veže. Priestor pod vyhliadkovou vežou

budí dojem priepasti a je preklenutý mostíkom. Prehliadka Grotty je možná iba s lektorom počas hlavnej sezóny mestského múzea. V stene Grotty sú umiestnené erby Gašpara Ilešháziho a jeho ženy Heleny Thurzovej. Gašpar Ilešházi dal v 40. rokoch 17. storočia postaviť aj neďaleký renesančný kaštieľ. Stavba sa robila tak, aby bola schopná obrany, čoho dôkazom sú aj kľúčové strielne. Vchod bol chránený hradnou priekopou s padačím mostom, ktorý zanikol koncom 18. storočia. V súčasnosti tu sídli mestské múzeum a turistické informačné centrum. Dubnické múzeum má vlastivý charakter so zameraním na kaštieľ a rod Ilešházičov, približuje históriu mesta a jeho významné osobnosti. Veľmi zaujímavú históriu spätú s renesančným kaštieľom má aj prilahlý park. Pôvodne bol pretvorený na štýl francúzskeho parku. V tej dobe tu bola vybudovaná aj maličká zoologická záhrada. Z archívov sú známe údaje o chove medveda, orla a iných dravcov. V období vládnutia Štefana II. bol park postupne prerobený podľa vzoru anglického krajinárskeho štýlu. Bola to vtedy móda, počas doby romantizmu, ktorý hlásal myšlienku pôvodného návratu k prírode. V tom období sa pristavila bažantnica a vybudoval skleník na pestovanie ananásov. Aj keď sa nám tieto rarity nezachovali do dnešných čias, stále tu môžeme počas prechádzky obdivovať mohutné lipy či vzácny tis obyčajný. Počas koronakrízy mali v Dubnickom múzeu zatvorené, ale v júni by už malo byť opäť otvorené, čo si môžete overiť na tel. č.: 0918 117 022. 📞

ZÁHRADA V JÚNI

TEXT A FOTO DALIBOR HIRNER, ZÁHRADNÍCTVO GARTEN – HIRNER, LIETAVSKÁ LÚČKA

Keď sme sa v máji dobre postarali o záhradu, odmenila sa nám bohatou úrodou jarnej zeleniny. V júni však môžeme stále vysievať ďalšie plodiny, fazuľku na zeleno, reďkovku, šalát, cibuľku, špenát a pór.

Veľmi sa mi osvedčilo vysievanie skorej mrkvy, ktorú voláme Jánska mrkva. Keď na svätého Jána vysejeme mrkvu, počasie je už ustálené a mrkva rastie pravidelne, nie je popukaná a je bez vedľajších koreňových odnoží. Na poli alebo v skleníku vyvážujeme rajčiny a vylamujeme bočné výhony z pazúch listov.

ZBER UHORIEK A DROBNÉHO OVOCIA

V tomto mesiaci už začíname so zberom poľných uhoriek, jahôd a drobného ovocia – ríbezlí a egrešov. Jahody nám v prvom a druhom roku robia veľa odnoží. Z tých si môžeme namnožiť nové sadenice. Treba však nechať maximálne tri výhonky na jednom koreni, ostatné musíme odstrihnúť. Pri stromčekových egrešoch a ríbezliach dbáme na správne vyvážovanie o oporné kolíky, aby nám pod váhou plodov a listov nezlomilo korunku. Najlepší spôsob fixácie korunky je vyrobiť trojnožku. Stromčekové ríbezle a egreše sú štepené na podpníku meruzalky (ríbezľa zlatá). Často sa stáva, že zo zeme alebo z podpníka vyrastá divoký výhon. Ten treba čo najskôr odstrániť a je jedno, v ktorom období. Inak by rastová sila išla

do divokých výhonov a ušľachtilá korunka by časom vyhynula.

JABLONE A BROSKYNE

V ovocnej záhrade robíme prebierku plodov. Hlavne u jabloní a broskýň. Pri nadmernej úrode broskýň dochádza k vysileniu a na ďalší rok nám vyhynie. U jabloní prebierkou plodov zabránime aj striedavej rodivosti. Často sa totiž stáva, že nám stromy rodia každý druhý rok. V sade odstrihávame suché a poškodené konáriky, ktoré sme si na jar ne-

všimli. Stále bojujeme s voškami, mravcami a slimákmi.

STAROSTLIVOSŤ O ZELEŇ

Na trávnik už nedávame jarné hnojivo, ale použijeme buď celoročné alebo môžeme dôkladne zmiešať jesenné hnojivo s jarným. Trávnik už nedostáva toľko dusíka ako na jar, je zelenší, pomalšie rastie a nemusíme tak často kosiť. V tomto období môžeme zastrihávať živé ploty, či už z tují, vtáčieho zobu, krušpánu alebo z hrabu. 🌿

RECEPTY Z DOMÁCEJ KUCHYNE

TEXT A FOTO LUCIA ŠMIDOVÍČOVÁ

PEČENIE Z OVOCNEJ FERMENTOVANEJ VODY

V ostatnom čase bol po droždí a kvásku enormný dopyt. Ponúkam vám recept na výrobu „rýchleho“ kvásku, z ktorého je možné upiecť chlieb už za päť dní (pri klasickom kvásku trvá výroba 10 – 14 dní). Ide o takzvanú fermentovanú vodu, ktorá obsahuje mnoho baktérií a enzýmov. Tie veľmi pozitívne vplyvajú na naše trávenie a mikrobiótu v tráviacom trakte, a tým ovplyvňujú naše celkové zdravie a imunitu.

Budeme potrebovať: približne 3 l uzatvárateľnú fľašu s viečkom, 3 jablká, úplne ideálne nestríkané z vlast-

nej záhrady, hrst ríbezlí alebo čučoriedok, hrst umytých hrozienok, prípadne aj banán a lyžičku medu.
Postup: Jablká, ak máme vlastné, nemusíme umývať, ak z obchodu, umyjeme v teplej vode. Nešúpeme ich z vrchnej šupky, môžeme nechať aj jadrovník. Nakrájame na malé kúsky, dáme do vody, pridáme med, zavrieme vrchnákom a umiestnime na teplejšie miesto. Nie však na priame slnko. Približne tretina fľaše musí ostať voľná. Tento ovocný ferment by mohol byť hotový asi za päť dní, záleží na teplote, kde je umiestnený. Dvakrát denne premiešame drevenou lyžicou a pravidelne odvetrávame, teda odkryjeme vrchnák a opäť zavrieme. Nedotahujeme vrchnák úplne, pretože sa vo vnútri fľaše tvorí veľké množstvo plynov, aby nám tento zázrak nevybuchol. Vodu nesladíme viac, ako je nutné, bolo by to v chlebe poznať. Viac osladiť láka najmä preto, aby voda lepšie kvasila, ale nerobte to, chlieb by nebol dobrý. Voda, ktorá je správne fermentovaná, viditeľne perlí, robia sa retiazky na povrchu, vonia po použítom ovocí, je kyselková. Keď vykvasí, precedíme, dáme do čistých fliaš a môžeme dať nespotrebované množstvo do chladničky do budúceho pečenia.

RECEPT NA CHLIEB

Suroviny na rozkvas: 100 g ražnej chlebovej múky a 100 g fermentovanej vody.

Postup: Necháme prekvásiť 8 – 10 hodín pri izbovej teplote. Následne dokrmíme 220 g ražnej chlebovej múky a 220 – 240 g fermentovanej vody. Necháme zasa 8 – 10 hodín prekvásiť a máme hotový rozkvas.

Suroviny na cesto: 640 g fermentovaného rozkvasu, 900 g pšeničnej chlebovej múky, prípadne môžeme nahradiť 200 g z uvedeného množstva špaldovou hladkou chlebovou, nie celozrnnou, cca 380 g fermentovanej vody. Veľmi záleží na savosti použitých múk. Netreba sa báť hydratovanejšieho cesta, výsledok býva sympatický. Ak máte radi rascu, usypte vami zvolené množstvo, môžete pridať aj cca 5 lyžičiek soli (31,5 g).

Postup: Ďalej pokračujeme ako pri každom inom pečení chleba, čiže rozkvas zmiešame s vodou, múkou, soľou, prekladáme, necháme finálne kvasiť v ošatke približne dve hodiny a pečieme. 🍷

DOBRÚ CHUŤ!

A	D	E	T	S	T	V	O	N	M	A	N	Z	Á	Z	Č	Z
T	R	O	S	E	A	E	O	Á	A	A	R	É	I	L	O	V
I	Á	S	H	T	L	V	N	R	D	O	D	T	O	K	O	E
L	M	L	E	O	É	E	A	O	A	R	E	V	Ô	D	I	D
A	A	K	B	N	D	T	R	D	S	Ú	E	P	I	M	A	A
E	A	M	A	C	N	A	Š	P	O	K	O	T	E	R	A	V
R	Y	R	E	P	O	R	T	Á	Ž	R	R	Z	Č	M	K	O
S	S	P	O	V	E	Ď	A	I	N	Y	Ú	E	Á	A	E	S
K	O	Š	E	L	A	L	A	R	O	T	K	L	T	S	A	Ť
K	T	A	K	S	Y	R	I	E	K	A	A	N	I	L	Y	B
A	R	E	I	D	A	A	K	D	Á	S	O	P	T	O	I	P
M	O	T	I	V	Á	C	I	A	Z	S	T	O	J	A	N	F

OSEMSMEROVKA

BYLINA, ČLOVEK, DARČEK, DETSTVO, DIERA, DOHODA, DÔVERA, DRÁMA, ESTÉT, FILTER, IDYLA, KOPEC, KOŠELA, KÔPOR, KRIVDA, MASLO, MOTIVÁCIA, NÁROD, NOVÉNA, ODTOK, OSADA, POSÁDKA, POŠTA, PRELET, RAKETA, REALITA, REPORTÁŽ, RIEKA, RYSKA, SALÁMA, SALTO, SONET, SPOVEĎ, STOJAN, SYMBOL, ŠANCA, TEHLA, ÚKRYT, ÚRODA, ÚZEMIE, VOLIÉRA, ZÁKON, ZÁSYP, ZÁZNAM, ZVEDAVOSŤ, ŽIARA

KRÍŽOVKA

Autor: Miroslav Gomola

1Jn 4, 11: (riešenie krížovky), aj my sme povinní milovať jeden druhého.

Sv. (riešenie osemsmierovky) bol pápežom v rokoch 166 – 174. Narodil sa vo Fondi v Kampánii (dnes je to provincia Latina v Taliansku) v rodine gréckeho pôvodu. Sv. Dionýz z Korintu mu adresoval list, v ktorom píše okrem iného o dobrých zvykoch pápeža, ktorý hojne podporoval kresťanov, posielal almužny mnohým cirkevným spoločenstvám, pomáhal zajatcom, ktorí museli pracovať v baniach. Povzbudzoval kresťanov ako láskavý otec svoje deti. Počas jeho pontifikátu sa objavil blud montanizmu. Zo všetkých síl sa usiloval udržať jednotu a čistotu viery. Udalosťou veľkého významu, ktorá sa stala v Ríme za jeho vlády, bolo zavedenie Veľkej noci ako každoročného sviatku. Zomrel v roku 175.

boka Erato Inuit vao	voltmeter (skr.)	lítium (zn.)	ženské meno	cela (zastar.)		4	Eskimák	hvizda
vlečenie					odhad			
					šachová figúra			
1								
	medzinár. číslo bankového účtu	staroveké počítadlo drobné motýle						
infarkt myokardu (skr.)			vtipkár					
			2					
zátoka (geogr.)					kód Talianska			
					keď			
lež					hliník (zn.)		jediný	básnická múza
					krvná skupina			
nie je povďačný								
	tati	niób (zn.) sloní zub			praslovan. hláska			
					3			
pasce na zver					jaj			
					ono			
pekársky polotovár							filmový mimozemšťan	
EČV okresu llava			ach				nuž	